

MOKYTOJŲ STUDIJŲ PROGRAMA

Mokytojų suvažiavimas moksliniam darbui dirbti, kuris tęsėsi visą savaitę, yra pirmasis išsivijęs. Kad ir Kultūros kongrese ir eilėje konferencijų jau yra daug pedagoginėje srityje padaryta, tačiau panašūs susibūrimai nebuvo ilgesni už dvi darbo dienas. Todėl ir studijų savaitės pati programa žymiai skiriasi nuo buvusių konferencijų, nes numatyti darbai išdėstyti ištisai savaitei. Kadangi programa yra užsibrėžtų darbų planas, tai mokytojų atžvilgiu ji dar daugiau užakcentuotina kaip pedagoginių uždavinių, tikslų ir principų išdėstymą ir jų vykdymu konkretų darbo gairių nustatymą, remiantis ir bendrąja ir specialiąja didaktika. Švietimo tarybos narys Jonas Kavaliūnas jau beveik yra užbaigęs sudaryti programą, kuri matomai gerai suorganizuota ir apima nagrinėjimą pagrindinių mokymo principų ir jų principų pritaikymą atskiriems dėstymams dalykams.

Programa negali išvengti ir tų pačių punktų, kurie jau buvo kartojami konferencijose, nes jie tebėra ir vis bus svarbūs, kasdieniniai ir be jų nebus išsiverčiama. Be to, kas vienam jau yra žinoma ir atrodo sena, tas kitam gali būti nauja ir negirdėta. Pagaliau ir tuos pačius klausimus svarstant, dažnai prieinama prie naujų sprendimų, išsiskaitę paties gyvenimo sąlygų. Reikalų susidarė neatidėliotini, taigi programa gana turtinga. Šio rašinio tikslas tik paliesti charakteringus programos punktus, kurie ir patyrusiam mokytojui ir naujokui įdomesni ir reikalingi.

Visų pirma, jau naudojamų vadovėlių ir gramatikos pratimų autoriai, prieš paruošdami naujas laidas, laukia iš kolegų mokytojų pozityvių sugestių, pagrįstų pedagogine patirtimi ir mokslinėmis žiniomis. Visi autoriai savo darbuose panaudojo ištisų metų pedagoginę patirtį ir žinias, prisitaikydami mokinių žinių kriterijui, nustatyti švietimo tarybos programai ir ribotiems mokslo metų šeštadieniams. Iki šiolie to reikalo spaudoje pasirodė beveik tik netvarkingai išdrabstyti pamfletai, autoriams vargu ar padeda.

Metodika, vienas iš labiausiai mėgstamų diskutuoti dalykų, apims darbą nuo darželio iki aukštesniųjų mokyklų. Šį kartą bus daugiau paliestų dalykų: istorija, geografijs, dainavimo ir tautinių šokių mokymas, tautinio sąmoningumo auklėjimas ir vaizdinės priemonės. Iš metodikos pažymėtinas yra "Naujas žvilgis į kalbos mokymą", kuri

ST. SLIZYS

referuos pedagogas Antanas Rinkūnas iš Toronto.

Studijų bendriniuose dalykuose yra palietos mokymo problemos, rašybos klausimai, aiškinamasis lietuvių kalbos žodynas. Visi dalykai svarbūs ir neatidėliotini. Tačiau bendriniuose dalykuose "Mokytojų paruošimas", kurį referuos pedagogas Domas Velička iš Chicagos, bus bene vienas iš problematiškiausių ir su kiekvienais metais vis pasidarantį aktualesnį klausimą, kuriam reikėtų nepagailėti nei laiko, nei darbo, kad problema bent dalinai būtų jau dabar su visu rimtumu sprendžiama. Gyvenimas jau šiandien rodo, kad į šį reikalą žiūrėta pridengtomis akimis, arba bijota net iš viso pažiūrėti. Net ir pagarba mokytojų profesijai iš mūsų reikalauja tą dalyką pastatyti kaip neišvengiamą būtinybę su rūpesčiu, kas gi pagaliau po mūsų dėstys liuanistinius dalykus?

Programoje tik pasigendama mokyklų administracinių reikalų nagrinėjimo, švietimo institu-

cijos, jos organizacijos pagrindų bei charakterio apibrėžimo ir mokytojų profesinių reikalų. Pedagogas Juozas Plačas buvo panašiai pereitų metų konferencijoje tuos reikalus palietęs, bet nesulaukęs iš mokytojų konkrečių sprendimų. Ir nenuostabu, jog tuose reikaluose vis problematiškai tebesinarpliojame, kad spaudoje tais pačiais klausimais polemizuojama. Aišku, profesionalai mokytojai pritaria panašioms kaip J. Plačo pareikšioms spaudoje, tačiau neteko pastebėti, kad kas iš mokytojų už vieną teisingą žodį bent porą žodžių spaudoje irgi nebijotų pareikšti, kad liuanistiniai reikalai nėra vieno kurio mokytojo reikalai, bet mūsų visų reikalas. Reikia tikėti, kad kolegai J. Kavaliūnui ir šitie klausimai pasiseks įtraukti į programos virtinę.

Kaip jau žinoma, mokytojų studijų savaitė prasidės liepos 30 d. ir tęsis iki rugpjūčio 6 d. Vakaris veiks laisvoji tribūna įvairiems klausimams svarstyti. LB švietimo taryba su pedagogu Jeronimu Ignatoniū priekšaky visus mokytojus kviečia studijų savaitėje dalyvauti.

Atostogų ramybėje...

Nuotrauka Algirdo Grigaičio

CLEVELANDO "AUKURO" ANSAMBLIO KONCERTAS CHICAGOJE

Birželio mėn. 24 d. Jaunimo centre, Chicagoje, įvyko reto grožio koncertas. Bene 75 mokyklinio amžiaus berniukai ir mergaitės, vadovaujami komp. Alfonso ir Onos Mikulskių, atliko ilgą ir sudėtingą dainų programą: choras bei pritarimo, su kanklių pritarimu ir net 25 asmenų kanklių orkestras. Buvo jų tarpe ir solistų, kurie su choru atliko savo partijas vsoje dainų pynėje. Tokio aukšto lygio pasiekęs šiame krašte mūsųose tėra tik vienintelis šis mokyklinio amžiaus choras. Tai nepaprastos vertės vėnetas, kurį taip išlavino komp. Alf. Mikulskis, o kanklininkus — Ona Mikulskienė. Dėka juodviečių didelio pasiūlymo šis ansamblis tegalėjo būti toks, kokį išgirdome.

Ansamblis nepaprastai disciplinuotas, balsas skamba vienuo, apimant visą salę, darželis iki aukštesniųjų mokyklų. Šį kartą bus daugiau paliestų dalykų: istorija, geografijs, dainavimo ir tautinių šokių mokymas, tautinio sąmoningumo auklėjimas ir vaizdinės priemonės. Iš metodikos pažymėtinas yra "Naujas žvilgis į kalbos mokymą", kuri

PROF. JUOZAS ŽILVICKIUS

daug, puikiai ir nusimanančiai dirbama. Ypatingai ansamblio laikymasis tonacijos grynume stebino ir muzikos žinovus, nesijautė nei mažiausio polinkio žeminti, kelti aukštyn ar iš tono išeiti. Kai ansamblis dainavo kanklėmis pritariant, jis kelerio-pai pasidarė dar galingesnis, dar skardžiau skambas, o akordai dar pilnesni.

Komp. Alf. Mikulskis puikiai paruošia dainom ir kanklių pritarimą, pats būdamas geras kanklininkas, žinantis visas instrumento paslaptis.

Salia visos eilės laudies dainų ypatingai buvo sudėtingas ir sunkus kūrinys, atliktas su kanklių pritarimu ir solistais, chorinis ciklas "Saulės ratas" — vasa, ruduo, žiema, pavasaris. Žodžiai ir muzika Alf. Mikulskio. Kūrinys originalus, kupinas lietuviškos liaudies muzikos melodinių atgarsių. Matyk, autorius giliai pažįsta lietuvišką senąją dainą, ją myli, todėl ne-

reikia jam ieškoti svetimųjų melodinių nuotrupų. Mikulskis yra harmonizavęs šimtus liaudies dainų ir daug sukūręs taigi originalių dalykų. Lietuvio siejimai jė artimi, mieli. Kompozitorius su savo čurlioniečiais yra jau papratęs koncertuos prie ašarų privesti visus tuos, kurie dar jaučia sieloje meilę savo kraštui, gamtai, savai tautai, jos dainai. "Saulės rate", be kita ko, buvo įvestas net deklamuojantis choras. Kūrinys pasirodė visapusiškai įdomus, gerokai turėję ant jo padirbėti ir suaugusių moterų choras.

Vidury programos tris kanklių orkestro dalykėlius padirgavo ir kanklių mokytoja Ona Mikulskienė. Kanklių orkestras skambus, naudoja kanklėse garsintuvus, kuriuos įsigyti padėjo žinomas mecenatas J. Bachunas, paaudodamas \$400. Šie garsintuvai kanklių švelnų balsą gerokai sustiprina Jaunimo cent-

ro salėje kanklės skambėjo dingiai.

Paskutinėje programos dalyje prie aukuriečių prisijungė dar 60 dalyvių iš čikagiečio Ateities atžalyno. Tada chore susibūrė daugiau kaip 100 dainininkų. Nežiūrint to, kanklės gražiai dengė ir proporcingai palaikė jo garsingumą. Puikiai visa parėmė ir dvejose bosinės kanklės, savo stipriais sodriais garsais duodamos tvirtą bosinį pritarimą. Kanklių orkestrai be bosinių skamba skystokai. Laisvajame pasaulyje bosinės kanklės kol kas tevertoją tik Aukuro ansamblis.

Kai abiejų ansamblių dainininkai užpildė sceną, pakviesta Ateities atžalyno dainavimo mokytoja E. Zapoliene. Ji, jungtiniam chorui kanklėmis pritariant, pravedė iš III-sios Dainų šventės tris daineles. Viso buvo padainuota 16 dalykų ir trys pakankliuoti.

Stebint Aukuro ansamblio pasisekimą, peršasi mintis, kad ir Chicagoje nesunku būtų išbūti liuanistinių mokyklų sukur-

ti rinktinį ir pavyzdinį vaikų chorą. Tuo tarpu labai ir labai būtų patartina "Aukuro" ansambliai aplankyti New Yorką

Kertinė Parastė

DAUG ZUIKIŲ VIENU ŠOVIU

Tokia pastanga, atrodo, turėtų būti naudinga ir užgirtina kiekvienam atveju. O vis dėlto taip nėra. Kartais, atrodo, būtų kur kas geriau, kad tokių "taikliųjų šaulių" būtų mažiau...

Cia turima galvoje jau visa eilė metų lietuviškoje veikloje praktikuojami įvairūs suvažiavimų suvažiavimai ilgųjų šventinių savaitgalių progomis. Ir kuria prasme? O ta, kad, sakysim, liepos 4-tos, Darbo dienos ar Padėkos dienos laisvalaikiais šaukiami visus apjungiantys mūsų susibūrimai, kongresai, bendruomenės seimai, dainų ir šokių šventės dar būna apkraunami specialiu ir grupiniu mūsų organizacijų sulėkimais tuo pačiu laiku ir toje pačioje vietoje.

Suprantama, įvairios valdybos čia ieško savos organizacijos nariams tam tkio patogumo, tam tikro patrauklumo, laiko ir pinigų taupymo ir paskato vykti ten, kur tuo pačiu metu galima pabuvoti ir savo sambūrio suvažiavime ir dalyvauti visą bendruomenę apimančiame kitame įvykyje. Jo kultūrinėse bei balinėse pramogose.

Kaip žiūrėti į šitokią, mūsųose jau įsiplietusią, tradiciją? Vienu atveju, gal būtų, ir teigiamai, kitu — neigiamai. Ilustracijai pora pavyzdžių.

Sakysim, savaitgalį, kuriame tos ar kitos Amerikos tautinės šventės proga pasitaike 3-4 nedarbo dienos, Chicagoje ar kur nors kitur įvyksta Amerikos ir Kanados lietuvių tautinių šokių ar dainų šventė. Pati tokių švenčių programa atliekama tik vieną dieną ir tęsiasi tik kelias valandas. O žmonių tomis dienomis vienon vieton iš visų kolonijų suvažiuoja labai daug. Kodėl tad atliekamas kitas laisvas dienas ir vakarus ta pačia proga nepanaudoti ir atskirų organizacijų bei grupių suvažiavimams. Laiko pakankamai yra. Tautinių šokių ar dainų šventei tokie pridėtiniai suvažiavimai ne tik kad nekenkia,

bet net ir padeda gausesnės publikos sutraukimo prasme. Minėtiais atvejais kelių zuikių nušovimas vienu sykiu yra nepelkintas, gal net užgirtinas.

Tačiau visai kitaip į reikalą reikėtų žiūrėti tada, kai toje ar kitoje vietoje šaukiamas visą lietuvišką išsiviją liečiantis vienoks ar kitoks seimas ar kongresas, kurių darbai, posėdžiai bei kultūrinės pramogos tęsiasi nuo ryto ligi vakaro visą 3-4 laisvasias dienas, o dalyviais kviečiami ne vien kokie rinktiniai atstovai, bet visa lietuviškoji visuomenė. Šitokiomis progomis toje pačioje vietoje ir tuo pačiu laiku šaukti dar ir atskirų grupių, sambūrių ar institucijų suvažiavimus yra jau tam tikras nesusipratimas. Žmonės tada išblaškomi tarp kelių įvykių, dalyvių visur būna nepakankamai, nukentčia bendrasis ir visus apjungiantis reikalas, nenorint skriausti labiau savo, kad ir sauresnio. Tokiais atvejais vienu šviu taikymą į kelis zuikius laikytume visai nepriimtiniu brakonieriaivimu.

Šia tema pasisakyti čia išprovokavo kaip tik šiemetinis, Padėkos dienos savaitgalį rengiamas Trečiasis lietuvių kultūros kongresas ir žinutė spaudoje, kad tomis pačiomis dienomis, toje pačioje Chicagoje projektuojamas dar ir Lietuvių fondo metinis suvažiavimas. Netikime, kad Lietuvių fondo nariams (kurio ištekliai akcentuotai skiriami kaip tik kultūros reikalams) nebūtų įdomu ir prasminga dalyvauti visuose Kultūros kongreso darbuose bei posėdžiuose.

Tad ir bendroji išvadoje čia būtų pagėdavimas nešaukti atskiroms organizacijoms savo suvažiavimų šiemetinio Kultūros kongreso dienomis Chicagoje, o savo narius paraginti kaip tik gausiau dalyvauti visus apjungiančiuose Kultūros kongreso darbuose: paskaitose, simpoziumuose, kultūriniuose vakaruose bei koncertuose.

k. br.

Šiame numery:

- Daug zuikių vienu šviu.
- Mokytojų studijų programa.
- Aukuro koncertas Chicagoje.
- Sovietinė spauda ir naujieji gyvenimo reikalavimai.
- Ringling muziejus Sarasotoje.
- Ar Putinas buvo užsidares?
- V. Mykolasčio-Putino eilėraščiai.
- Plokielė lietuvių kalbai mokytis.
- Prieš Viedos Krištolaitės drobes.
- Nauji leidiniai.
- Spygliai ir dygliai.

Clevelando "Aukuro" ansamblis ir Chicagos "Ateities" atžalynas koncerto metu Jaunimo centre, Chicagoje, birželio 24 d. Priekyje jungtiniam chorui ir kanklininkams dirigavusi E. Zapoliene.

Nuotrauka Uosio Juodvalkio

ir kitas pakeliui didesnes lietuviškas kolonijas.

Gaila, kad klausytojų toli gražu tą vakarą Jaunimo centre nebuvo pakankamai. Laikas nepatogus koncertams — visos stovyklos jau perpildytos, vasarvietės irgi, o ir anoninė reklama buvo mažoka. Ateities atžalyno valdybai priklauso gili padėka už sudarymą progos išgirsti taip menišką vaikų dainavimą.

• I Laisvę fondo leidžiama "Laisvojo pasaulio lietuvių literatūra 1945—1967 m." šiuo laiku jau baigiam rinkti ir pradama laužyti į puslapius "Draugo" spaustuvių. Leidinys turės daugiau kaip 600 psl. Knygoje atskirus čionykštės mūsų literatūros žanrus aptaria ir kitomis jų problemomis rašo: J. Girnius, A. Vaičiulaitis, K. Keblys, R. Šilbajoris, St. Santvaras, V. Kubokas ir C. Grincevičius.

SOVIETINĖ SPAUDA IR NAUJIEJI GYVENIMO REIKALAVIMAI

V. ALSEIKA, Vokietija

Nuo pirmųjų bolševizmo įsigalėjimo dienų komunistai krepšė didelę dėmesį į masines susirinkimo priemones ir ypatingai į spaudą. Dar 1901 m. Leninai yra skelbę, kad kuriant partiją pats pirmasis žingsnis, tai reikalinga turėti politinį laikraštį, paplitusį visoje Rusijoje. 1903 m. įsteigus partiją, drauge buvo įvestas principas, kad partija, bet ne kas kitas skiria partinio organo vyriausiąjį redaktorių. Tuo nusistatymo laikomasi ir šiandien. Jau netenka stebėtis, kad partija savo priešiuiroje tebeturi visą spaudą ir kad visos skelbiamos žinios privalo atitikti "partinę liniją". Įsivyravę propagandos mašinos vykdomas monopolis.

"Izvestija" dejuoja: primityvi, nuobodi medžiaga...

Taip, kaip savo studijoje pastebi Munchene veikiančio Instituto Sovietų Sąjungai tirti vienas bendradarbių (H. F. Achminov), sovietiniai vadai, žinoma, garantuoja, kad viešumoje skelbiama "ideologiniai sveika" medžiaga, tačiau iš kitos pusės jie pripažįsta, kad Sovietijos piliečiai vargiai sutinka su tuo, ką skelbia spauda, radijas ar televizija. Partinis organas "Kommunist" (1967, nr. 2) neseniai buvo primines dienraščio "Izvestija" vyriausiojo redaktoriaus L. Tolkunovo nusiskundimą apie tai, kad "primityvi, nuobodi ir besikartojanti medžiaga spaudoje ne tik mums nenaudinga, bet kartais ir kenkia mūsų bylai. Tai tik atbaido skaitytojus".

Norint patikrinti visą ideologinę spaudos kontrolę ir, svarbiausia, pasiekti gyventojų galvosena, ją pakreipti sau tinkama kryptimi, iš partijos reikalaujama štai ko: a) žurnalistas turėtų įtikinti, kad šie perduotų partijos liniją įtikinama, "kūrybine" forma, b) įtikinti mases sekti spaudą, radiją, televiziją ir, o tai svarbiausia, jas įtikinti tikėti skelbiamomis žiniomis bei kitai medžiagai ir c) neutralizuoti įtaką tokių šaltinių, kurie nėra paklusę partinei priežiūrai.

Stalino laikmečiu pirmasis minėtų uždavinių buvo sėkmingai pasiektas teroro pagalba. Laikraštinkai nedėjo didelių pastangų informuoti objektyviai. Po Stalino mirties spaudos žmonės jau buvo laisvesni. Vis dėlto ir "liberalizacijos" laikmetis pareikalavo peržiūrėti informacijos šaltinių veiksmingumą ir tai — nelengvas uždavinys.

7,700 laikraščių, 2,5 mil. TV žiūrovų

Kad visų informacijos šaltinių priežiūra nėra paprastas dalykas, apie tai gali liudyti kai kurie skaitmenys: pagal II-jo sovietų žurnalistų kongreso Maskvoje, 1966 m., duomenis, pastaruoju metu Sovietų Sąjungoje buvo spausdinama daugiau kaip 7,700 laikraščių ir apie 4,000 žurnalų bendro 218 mil. egz. tiražo, be to, krašte esama 50 mil. radijo priimtuvų bei vad. radijo mazgų ir 2,5 mil. TV aparatų. Visą tą informacijos mašiną aptarnauja palyginti didžiulė laikraštinkų, redaktorių ir kitų rašytojų armija, apie 75,000 asmenų. Siekiant veiksmingiau prižiūrėti visą informacijos aparatą, per pirmąjį žurnalistų kongresą (1959) buvo įsteigta sovietinių žurnalistų sąjunga, ji per antrąjį kongresą buvo paskelbtas priemonės, kurių pagrindinis tikslas — dar aštriau vykdyti viso aparato priežiūrą.

Sovietiniai žurnalistas nevengia viešai skelbti apie savo tariamą prisirišimą prie partijos,

tačiau šioji taisyklė patikinimais nepasitikinama linkusi prižiūrėti, kiek galima, individualų žurnalisto darbą. Juk ir žurnalistų Sąjungos įstatai skelbia, kad jos tikslas yra "skatinti aktyvų sovietų žurnalistų darbą, siekiant komunizmo pergalės Sovietų Sąjungoje, juos auklėti marksistiniai — lenininio lojalumo dvasioje, taip pat ir lojalumo savo tėvynei bei pačiai partijai, be to, juos drąsinti pasipriešinti buržuazinės ideologijos, dogmatizmo ir revizionizmo idėjoms". Nuolat patikinama, kad sovietiniai spaudos žmonės "auklėjami" partijos nurodyta kryptimi.

Tačiau ar žurnalistas pasitikiama?

19-je sovietinių universitetų veikia specialūs žurnalistikos skyriai, fakultetai ir per 4—5 metus jie paruošia kvalifikuotus laikraštinkus. Tačiau, visų pastangų nepaisant, atrodo, kad partija turi pagrindo žurnalistas nepasitikėti. II-me kongrese jau buvo nusiskundimų, kad į sąjungos narius pralenda žmonės, pažeidžiant sovietinių žurnalistų garbę bei orumą. Dėl to jau įvestos griežtesnės taisyklės, priimančios naujus narius į sąjungą. Kiekvienas kandidatas į narius turi pristatyti savo darbą, davo pažymėjimą apie elgesį ir kandidato prašymą turi patvirtinti trys sąjungos nariai, jais išbuve penkerius metus. Žurnalistų Sąjunga šiuo metu turi 43,000 narių, taigi, kiek daugiau kaip pusę visų Sovietų Sąjungos žurnalistų.

Kad krašto gyventojai nepatenkinti partinės cenzūros peržiūromis žinioms, gali palydėti vyriausybės organo "Izvestija" vyr. redaktorių L. Tolkunov, jubiliejiniame dienraščiui (š. m. kovo 3) nurodęs laikraščio, skaitytojų tarpe, paskleista anketa ir į 25,000 skaitytojų prisiųstų atsakymų. Kokios gi tos anketo išdavos?

Prieš nusikaltimų bei gyvenimo tamsiųjų pasiųskelbimą

Laikraščio redaktorių Tolkunov paskelbė, kad, kaip paaiškėjo iš skaitytojų laišku, "mūsų vedamuosius straipsnius teka tik trečdalis laikraščio prenumeratorių. Patenkintų laikraštį aprašomais darbininkų rūpesčiais yra 31% skaitytojų, moterų gyvenimo aprašymais — 22%, kolchozų buities aprašymais — vos 21%. Taigi — pa-breizia Tolkunov — rimtos išdavos. Nors pagal Tolkunovą sovietiniai skaitytojai spaudoje iešką "tikros teisybės", tačiau esą, negalima sutikti su kai kurių laikraščių praktika — jie skelbia per daug smulkmenų apie buities reikalus, žurnalai nevengia kurti savo skiltis smulkiems incidentams, "virtuvinėms tragedijoms ir užpukaliniams dar istorijoms". Kas gi čia turima galvoje? Čia Tolkunovas primena gyvenimo sąlygas Sovietų Sąjungoje, kur gyventojai, susispaudę po kelias šeimas, gyvena viename bute. Jei laikraščiai apie tai skelbia, tai, Tolkunovo žodžiais, čia galima kalbėti jau apie... blogą skonį. Kiti sovietų pareigūnai taip pat nepatenkinti neigiamųjų gyvenimo pusių skelbimu, nes tai jau esąs žinios iš... nihilizmo. Rūpestis sovietinės spaudos "klaidomis" mums tegali liudyti, kad, matyti, ji sunkiai suvaldoma ir partijai vis teks ieškoti naujų receptų, kaip griežčiau prižiūrėti.

"Oda graždanka govorila" agentūra...

Sovietijoje pastebėta naujiena: laikraščiai jau gali kelti savo tiražus, jei auga skaitytojų skaičius. Pvz. "Sjelskaja Zizn"

El Greco (ispanas, 1541-1614)

Jėzus krikštas

RINGLING MUZIEJUS SARASOTOJE

Nepraleistas stabtelėjimas Floridoje

AL. GIMANTAS

Floridos žemėlapyje Sarasotos miesto vardą rasime Meksikos įlankos pakraštyje, pietus nuo Tampos — St. Peterburgo. Be, taip vadinamo, "džiunglių daržo", ir cirko muziejaus, Sarasotoje yra kur kas daugiau sukaupta kultūrinio lobio, nei skubus turistas galėtų galvoti. Ir, jei Sarasotą verta neaplenkti, tai dėl paties svarbiausio ir, sakytina, žymiausio dalyko, būtent, cirkininko milijonieriaus John Ringling įsteigto ir šiuo metu Floridos valstybės autoriteto globojamo ir išlaikomo meno muziejaus, kuris, galima tvirtinti, tikrai yra barokinio meno sedevras.

Laikraštis, 1961 m. spausdinęs pusę mil. egz., dabar jau yra pasiekęs 6,200,000 egz. tiražą. Minėtame kongrese spauda dėl to buvo puolama, nes, girdi, ji vaikosi skaitytojų, ji skelbia įvairias "smulkmenas ir sensacijas" ir tuo būdu nori pakelti skaitytojų skaičių. Pareigūnai vis nepatenkinti sovietinio gyvenimo vaizdavimu. Štai, minėtas "Izvestijai" šefas Tolkunov rašė, kad "mes gerai nuvokiame, kas vyksta Vietname, ar Pietų Afrikoje, žinome, kas vyksta Uralo ar Bratsko imonėse, bet mažai patiriame apie tai, kas vyksta mūsų pačių parsonėje. Pasitenkinama tuo, ką papasakoja šeiminkė, grįžusi iš krautuvės ar turgaus, ir tai vadinama "OGG agentūros žiniomis" (OGG — odna graždanka govorila arba viena pilietė kalbėjo). Tokios žinios patenkina piliečius, gi dar prjungus svetimų kraštų radijo siųstuvų žinias, jau, pagal sovietų pareigūnus, susiduriama su "neoficialios informacijos" šaltiniais. Tačiau, pasirodo, ir tie pareigūnai priversti respektuoti ir tuos užsienio žinių šaltinius, iš svetur girdimas radijo programos.

Užsienio radijo stotys nuodija protus...

"Komunist" (1967, nr. 2) pripažįsta, kad piliečiai vis dėlto semiasi informaciją iš svetimų šaltinių, o jų gi kai kurios programos (radijo srity) arba labai grubios ar — itin subtilios. Esą, "mes nuo jų negalime atsilikti..." Tačiau atsilikama, nes sovietiniai pareigūnai pripažino, kad Maskvos aerodrome

Amerikietis turtuolis savąjį pinigą, tuo pačiu ir vardą, įprasmino kur kas daugiau ir giliau, kaip cirko palapinėje. J. Ringling atliko milžinišką patarnavimą šio krašto kultūrai, ir tas indėlis negali likti nepastebėtas ne tik dabar, bet ir sekančių kartų. Metų metais jis važinėjo į Europą, lankėsi žymiausiuose muziejuose, galerijose, derėsi su privačiais kolekcionieriais ir visą įgytą meninį turtingumą įsavojo muziejui Sarasotoje. Jo didžiausia silpnė būtų barokas ir renesansas, ir tie laikai labai puikiai atspindi jo surinktoje kolektoje.

Jo įgytų paveikslų temos la-

ivykus TU-104 lėktuvo nelaimė, sovietų piliečiai apie tai patyrę ne iš savo spaudos, bet iš Amerikos Balso ir britų BBC. O šiaip tie radijo siųstuvai "lyg strėlėmis šaudė į įvairius kraštus bei kontinentus ir nuodija gyventojų protus, skelbdami netikras žinias". Tuo užsienio siųstuvų poveikiu buvo pareikšta susirūpinimo ir II-me žurnalistų sąjungos kongrese. Kokia gi išvada? Sovietų propaganda per spaudą ar kitais šaltiniais, pasirodo, per mažai veiksminga. Padėtis nemaloni ir jai atitaisyti neranda priemonių nei pati spauda, nei spaudos žmonių kongresai. Sovietiniai laikraštinkai stebi bekintantį gyvenimą ir... deda pastangas prie jo prisiderinti.

Pabaigai dar galima nurodyti, kad sovietinių žurnalistų sąjunga šalia ideologinių sūkių dar užsiima ir... pelnu. Į Sąjungos kasą gaunamos pajamos iš parduotų kai kurių leidinių egzempliorių. Pvz. iš magazino "Za rubežom" pajamų kasmet į Sąjungos iždą patenka 575,000 rublių, "Sovietkoje foto" — 300,000 rb., ir t. t. Sąjunga dar turi ir valdžios subsidiją — 350,000 rb. per metus. Taigi, žurnalistas įtaigojama: būkite geri marksistai, bet, savo keliu, galite naudotis komercinių pajamų fondais. Tai sovietinio gyvenimo prieštaravimai. Taigi, spaudos vaidmuo Sovietijoje nepavydėtinas — ji per ilgai buvo aklu partijos įrankiu ir jai nėra lengva prisitaikinti prie naujų vaidmenų, nelengva ištrūkti iš pilkumo varžtų, tačiau... to griežtai reikalauja gyventojų masės.

bai įvairios, tai daugumoje dramatiniai, religiniai, mitologiniai, istoriniai vaizdai ir kompozicijos. Kur kas mažiau portretų, grynų peizažų ir natūrmortų. Čia dominuoja Rubensas ir jo sekėjai, bei tos pačios epochos italai tapytojai. Pirmo jis savo rinkiniui ir 16 bei 18 amž. kūrinius, bet ir jie, paprastai, turėjo būti barokiniai ar bent artimi tam, jo taip pamėgtam stiliui. 16 amž. stipriai reprezentuoja Venecijos meistrų darbai, nuo renesanso iki baroko, su, taip vadinamą, manieristų įtaka. Bet vienintelis ir tikrasis manieristų krypties kūriny yra Benedetto Pagni da Pescia "Medici Madonna".

Ringling skonis buvo kiauurai itališkas. Tai pastebima net tarp olandų dailininkų, kur šalia Rembrandto ir Hals, de Heem, daugiau flamandiško, kaip olandiško, ir Karel du Jardin, kuris daugiau itališkas, kaip olandiškas. Neaplenkė jis ir, taip vadinamųjų, "mažųjų olandų meistrų". Jų bene pats didžiausias — Jan Steen, muziejuje atstovaujamas su kūriniu "The Rape of the Sabines".

Toliau, muziejuje rasime tapybos pavyzdžių tokių garsenybių, kaip Guido Reni, Guercino, Pietro da Corona ir Massimo Stanzioni. Arba negali neminėti keturių didelių piešinių — serijos "Eucharistijos triumfas", atliktų Rubenso ir jo studijos. Dėmesį taipgi patraukia Francesco Granacci "The Assumption of the Virgin", kuris kai kurių kritikų laikomas tapytojo pačiu didžiausiu kūriniu. Dar reikėtų išvardinti eilę vardų, kurių meno darbai kabo muziejuje, tai Francesco Bassano, Salvator Rosa, Francesco Guardi, o kur dar tokie kūrėjai, kaip Tintoretto, Veronese, Cranach, El Greco, Velasquez, Murillo, Poussin, Van Dyck, Tiepolo, Canaletto, Reynolds ar Raeburn.

Vėliau, jau pagrindiniam mecenatui mirus, muziejaus direktoriaus A. E. Austin, jr., papildę galerijas kitais vertingais kūrniais. Be minėtųjų srovių, čia atsirado jau ir rokoko poetinės elegancijos kūrinių. Muziejuje buvo pakabinti Rubenso "Didž. Kunig. Fernando portretas" ir darbai tokių meno pasaulio gar-

P. SILEIKIS, O.P.
Ortopedija, Protėstas
Aparatų-Protezų, Med. bandalų, Spec. pagalba kojomis (Arch. Support) ir t. t.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St., Chicago 28, Ill.
Tel. Prospect 6-5084
Val. 9-4 ir 6-8, Seštadien. 9-1

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSIŲ, NOSIŲ IR GERKLIO LIGŲ
PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val. kasdien 10-12 val. ir 7-9 v. vak. Seštadieniais 10-1 val. Trečiadienį uždaryta. Ligoniai priimami susitarus.
Ofiso telefonas: PR 3-3229
Rez. tel. WA 5-5076

Res. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGIJĄ CHIRURGIJĄ
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą. Jei nesitaisieja, skambinti HU 8-3222

Ofiso 3148 West 63rd Street
Tel. Prospect 3-1717
Resid. 3341 West 60th Place
Tel. Republic 7-7888
DR. S. BIEZIS
CHIRURGAS
Valandos: Kasdien nuo 1 iki 3; trečiadieniais uždaryta. Antradieniais ir penktadieniais vak. nuo 7 iki 8 val.

DR. VL. BLAZYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGŲ
2801 West 63rd Street
Kampus 63-608 ir California
Val. kasdien nuo 8-8 val. vak. Seštadien. 2-4 val.
Trečiadien. ir kitu laiku pagal sutartį.
Ofiso telefon. 476-4042
Resid. tel. WA1brook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS
Inksty ir šlapimo takų chirurgija
Tel. 685-0533 — Elgin
425 N. Liberty Street
Route 25, Elgin, Illinois
Tel. ofiso HE 4-5840, rez. 588-2238

PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAJ
2454 West 71st Street
Val. pirm. ketv. 1-4, vakar. 7-9, antr. penktadien. 1-5, trečiadien. tik susitarus

senybių, kaip Schidone, Strozzi, Monsu Desiderio, Claude Vignon, Giovanni Battista Tiepolo, Carlevaris, Giovanni Domenico Ferretti, Pierre Goudreaux ir kt.

Muziejus turi daugiau kaip 500 paveikslų. Jiems čia yra puikios ir specialiai pritaikytos patalpos, visa aplinka, šalia esantis Asolo teatras, kurio foaje taipgi pakabinti vertingi meno kūriniai. Tai vis meno mėgėjui sudaro nepaprastai puikią progą, net ir atstogų metu (kas kitu tikslu vyksta Floridon?) pasidžiaugti, pasigėrėti neeiline meno puota. Čia rasime kūrinių ir vardų, kurių galėtų drąsiai

Ofiso — HE 4-5758.
DR. M. BUDRYS
ALERGIJA
2751 West 51st Street
Valandos: antradieniais, penktadieniais 2-9 v., šeštadieniais 10-1 v. p. p. Ligoniai priimami pagal susitarimą

Ofs. 735-4477, Rez. PR 8-6960
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCIJŲ LIGŲ
CRAWFORD MEDICAL BLDG.
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Res. 631 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
Akusierija ir moterų ligos
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei nesitaisieja, skambinti MI 3-0001

Ofiso HE 4-1424, Rez. RE 7-8567
DR. B. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė: akušerija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-08 ir Campbell Ave. kampas)
Val. kasdien 1-3 ir 6-8 v. vak. Seštadien. 12-3 v. p. p. Trečiadieniais uždaryta

Ofiso tel. PR 3-3380
Namu — rez. PHOSPECT 6-9081
DR. JANINA JAKSEVICIUS
JOKIA
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGŲ
2656 West 63rd Street
Pirmad. antradien. ketvirtadien. penktadien. 10-12 val. ir nuo 5 iki 8 v. v. Seštadien. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PR 6-6022, Rez. PR 8-6960
DR. E. JAYULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika
2815 W. 71st Street
Ofiso val. kasdien nuo 6 iki 9 v. v.; antr. nuo 9 iki 13 val.; arba susitarus

Ofs. PO 7-6000, Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
5844 West 63rd Street
Val. kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6 iki 8 v. vak. Trečiadien. ir seštadien. uždaryta

Ofiso ir buto tel. OLYMPIC 2-1281
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiadien. ir seštadien. tik susitarus

Tel. REHANCE 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuviai gydytojai)
3925 West 59th Street
Val. pirmad. antradien. ketvirtadien. penktadien. nuo 12 val. p. p. 6-8 val. vak. Seštadien. 12-4 val. trečiadien. uždaryta

Tel. ofiso ir buto OLYMPIC 2-4158
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 v. vak. Šeštadien. ir trečiadien. uždaryta. Seštadieniais 12 iki 4 popiet

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad. antradien. ketvirtadien. penktadien. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6-8 val. vakare. Trečiadien. nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p. Seštadien. nuo 11 val. ryto iki 8 val. p. p.
Ofiso tel. RE 7-1168
Rez. tel. 259-2919

DR. MARIJA LINAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGŲ
2817 West 71st Street
Telefonas HENLOCK 6-3546
(Ofiso ir rezidencijos)
Valandos pagal susitarimą

Ofsio PR 8-7773, Rez. PR 8-4783
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Valandos: pirmad. ketv. 5-8 v. antradien. ir penktadien. 1-4 val. Pirmadienį tik susitarus

Ofsio HE 4-1818, Rez. 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ VIDAUS LIGŲ
2454 West 71st Street
(71-08 ir Campbell Ave. kampas)
Val. kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v. Seštadien. 9 v. r. — 2 v. p. p.

pavydėti ir pačios žymiausios šio krašto meno galerijos ar muziejai. Sarasota gali tikrai didžiulis savuoju garbės piliečiu, cirkininku John Ringling, palikusių tokios milžiniškos reikšmės dovaną miestui ir valstybei, kurios vertė ir grožis nublunkins visus apelsinų sodus, aligatorių ar delfinų baseinus, kurių tiek gausu Floridoje eilinių turistų vilionei.

Ir jei šių eilučių skaitytojas, kada nors vykdamas Floridon, pasuks šimtinę mylių iš kelio ir apsilankys Sarasotoje, tikrai nesigailės nė vienos valandos, praleistos toje neeilinėje aplinkoje.

DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. ofiso PR 6-7800; Namų 625-766
SPEC. VIDAUS LIGŲ
5159 South Damen Avenue
Valandos: 1-9 val. p. p. Šeštadien. ir trečiadien. uždaryta
Tel. 425-2660

DR. E. RINGUS
RENTGENOLOGAS
9760 S. Kedzie Ave.
Val. pirmad. antradien. ketvirtadien. penktadien. 8 v. r. iki 9 v. v. Trečiadien. ir seštadien. 8 v. r. iki 5 v. popiet.

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDIJOS LIGŲ
2745 West 69th Street
Prieš šv. Kryžiaus ligoninę
VAL. pirmad. antr. ketv. penktadien. nuo 9 iki 11 v. ryto ir nuo 6-8 v. v. Seštadien. nuo 2-4. Trečiadieniais ir kitu laiku susitarus telefonu:
Telef. REPUBLIC 7-2290
Atostogose nuo birž. 25 iki liep. 10

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave., YA 7-7381
VAL: 1 v. p. p. iki 8 v. v. kasdien, trečiadieniais uždaryta; šeštadieniais nuo 10 v. r. iki 1 val. popiet.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PUSLIES IR PROSTATO CHIRURGIJA
Ofisas 2454 West 71st St.
Val. antradien. nuo 2-5 popiet, ketvirtadien. nuo 6-8 vak. Ofiso telefon. 776-2880
Rez. telefon. PR 9-6730

DR. ALDONA ŠIMKUS
AKIŲ LIGŲ IR CHIRURGIJA
PRITAIKO AKINIUS
15542 S. Cicero, Oak Forest, Ill.
Kabineto tel. 697-3020
Namų tel. 639-1071
Vizitai pagal susitarimą.

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. REHANCE 5-4410
Rez. tel. GROVEHILL 6-0617
Valandos: pirm. ir ketv. nuo 12 iki 2 v. p. p. ir nuo 7 iki 8 v. v. Seštadien. ir penktadien. nuo 12 iki 2 v. p. p. vakarais pagal susitarimą.

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas. 2750 West 71st Street
Telefonas 925-8296
Valandos: 2-8 v. v., penktadien. 10-13 v. r., 2-8 v. vak. Seštadien. 1-4 v. v. Seštadien. ir trečiadien. uždaryta. Rez. tel. WA 5-3098

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGŲ
Ofisas ir rez. 2852 W. 59th St.
Tel. Prospect 8-1223
Val. pirm. antr. ketv. ir trečiadien. penktadien. nuo 12 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. Seštadien. 2-4 v. popiet ir kitu laiku — pagal susitarimą.

Of. tel. HE 4-2123, Namų GI 6-6196
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirmadienį ligonius tik susitarus
Val. 2-4 p. p. ir 6-8 v. vak. Trečiadien. ir seštadien. uždaryta

Telefonas — GROVEHILL 6-2523
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGŲ
2524 West 69th Street
Valandos: 1 iki 4 v. p. p. ir 6 iki 8 v. v. Seštadieniais 1 iki 4 val. Trečiadieniais uždaryta.

Tel. Prospect 6-9400
DR. ONA VASKEVICIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6648 S. Albany Ave.
Val. pirm. antradien. ketv. 6-8 v. vak.; penktadien. ir seštadien. 2-4 v. vak. Kitu laiku pagal susitarimą.

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-5184
DR. F. G. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Val. 2 iki 4 v. p. p. ir 7 iki 8 v. v. Trečiadien. ir seštadien. pagal susitarimą.

Ofiso tel. 767-2141, Namų 636-1850
DR. PETRAS ZLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 So. Pulaski Road
Val. pirmad. antradien. penktadien. 1-4 v. r., 2-8 v. v. ketvirtadien. 5-8 v. vak. Seštadien. 10-2 v.

AR PUTINAS BUVO UŽSIDARĖS?

Keli žvilgsniai į neužmirštamą praeitį

KAZYS BRADŪNAS

Skaitantiems tuos žavinguosius egotistinius Vinco Mykolaičio - Putino eilėraščius ir patį jų autorių mačiusiems kada nors tik iš tolo, gali susidaryti įspūdis, kad Poetas buvo rūstokas individualistas, hermetiškas uždaras savame pasaulyje, neįsikišantis į reikalo ieškoti ir neieškąs platių žmonių ratų, jūo labiau už save jaunesnių literatų tarpą. Atrodo, jeigu Putinas darė ir tebedaro įtakos vėlesniųjų ir jaunesniųjų už jį mūsų rašytojų spiečiams, tai tik netiesiogine savo žodžio kūryba, bet ne šiltu artimu, žmogišku ir asmeniškų kontaktų, pokalbių, diskusijų ir artimų bendravimų su jais. Kartais gali susidaryti įspūdis, kad Putinui nelabai rūpėjo, ką ir kaip kiti berašė. O jeigu būdavo ir išgirstama jo nuomonė apie kitų rašytojų kūrybą, tai ji galėjo atrodyti pasakoma šaltai ir oficialiai iš universitetinės profesoriaus katedros, nei labai džiaugiantis, nei labai rūpinantis to ar kito autoriaus brandimu ir pasiektais rezultatais.

Norėdami šonai išsklaidyti besudarantį neteisingą įspūdį, čia atkreipsime dėmesį į keletą faktų, kurie kaip tik liudija, kad Putinas toli gražu nebuvo abejingas tam, kas klostėsi literatūriname pasaulyje greta jo, kaip tik nevengė asmeniško ir draugiško kontakto su jaunaisiais literatais, ypač su savo pasikaitų lankytojaus studentais, dažnai net pats savo iniciatyva tų kontaktų ieškodamas.

Tarp literatūrinio jaunimo ir tarp Putino nebuvo, kaip manyt, jokios neperžengiamos sienos nuo pat jo universitetinio darbo pradžios. Profesoritadamas Teologijos - filosofijos fakultete, jis buvo vienas iš iniciatorių ir globėjų 1925 metais įsisteigusios studentų ateitininkų meno sekcijos, po metų pasivadinusios meno draugijos Šatrijos vardu. Šatrijiečiai tada jauė nuosirdžiai ir kūrybą skatinančią prof. Vinco Mykolaičio - Putino globą. Šatrijos susirinkimai dažnai atvejo ir būdavo šaukiami paties Putino bute, pačiam šeiminkui aktyviai dalyvaujant diskusijose ir skaitomos kūrybos nagrinėjime bei vertinime. Šitoks Profesoriaus dėmesys jaunesiems literatams, sudarymas jiems kultūringos ir kūrybingos aplinkos ne vieną jų paskatino atsidėti rašymui visu rimtumu, tapti mūsų literatūroje neištrinamais vardais.

Reikia pasakyti, kad ir vėliau, pačiam Putinui formaliai nuo šatrijiečių nutolus, universitetiniame darbe jis vis tiek glaudų ryšį su akademiniu - literatūrinu jaunimu palaikė, vis naujai ir naujai jį užmezgdamas su šviežiai ateinančiomis jaunųjų literatų bangomis. Ir dažnai taip susiklostydavo, kad artimiausiam su Putinu kontakte vis būdavo šatrijietiškos dvasios studentų ratelis.

Čia rašantysis turėjo progos būti prof. Vinco Mykolaičio - Putino studentu Vilniaus universitete pirmojo bolševikmečio ir vokiečių okupacijos metais. Kai kurie anų laikų epizodai yra taip įsirežę atmintin, kad jie ir šiandien stovi prieš akis, lyg būtų įvykę tik vakar ar užvakar.

Aplamai, tenka pasakyti, kad anais metais lituanistiką studijuojančių, o ypač dar šį tą bandančių rašyti studentų prof. Vincas Mykolaitis - Putinas buvo ypatingai gerbiamas ir mylimas. Tam priežasčių buvo daug. Bet viena, gal pati tikroji, buvo ta, kad Putinas ir tokiu netikru, pavojingu ir rizikingu okupacijų metu nepasitenkino tik privalomųjų paskaitų atskaitymu. Profesoriumi rūpėjo ir kūrybinės studentų nuotakos palaikymas net tam nepalankiausiose sąlygose. Tad nebe Profe-

soriaus sugestijų atsirado ir iš-tisais metais tada išsilaikiusių literatūrinų popiečių rengimo tęstinumas bei uždarinio literatūratelio rinkimasis paties Profesoriaus bute.

Truputį apie tas 1940 - 1943 metų literatūrinės penktadienių popietės Vilniaus universitete.

Bolševikams universitete uždarius visas ankstesnes studentų korporacijas bei draugijas, Humanitarinio fakulteto studentams šalia paskaitų tiesiog nebėko kur viešai susirinkti, pasidalinti mintimis, padiskutuoti aktualius referatus, paskaityti savos kūrybos. Tada kelių studentų tarpe kilo mintis susirinkti vieną penktadienio vakarą didžiausioje Humanitarinio fakulteto auditorijoje literatūrinę popietę, paskaitant joje savo kūrybos: beletristikos ir poezijos. Nutarta tuo reikalu pasikalbėti su prof. Vincu Mykolaičiu - Putinu. Profesorius į visa tai pažūrėjo labai palankiai, žadėjo kur reikia sutvarkyti formalius tokios popietės leidimus ir pats į ją ateiti. Pirmoji tokia literatūrinė popietė įvyko, kiek pamenu, 1940 metų pabaigoje, prieš Kalėdas. Popietę turėjo didelį pasisekimą, pats Putinas joje dalyvavo ir savo svarbų žodžių įvertino ir aptarė studentų skaitytą kūrybą.

Po kelių dienų Profesorius užkalbino mane, siūlydamas tokias popietes surengti kas antras ar trečias penktadienis ir būti jų ruošimo seniūnu. Profesoriumi atsakiau, kad mes jau savo tarpe kaip tik buvome nutarę kreiptis dėl jį patį tuo pačiu tikslu, priedo dar prašydami tas mūsų literatūrinės popietės globoti ir dengti savo autoritetu. Putinas mielai sutiko. Ir nuo tada anos Humanitarinio fakulteto studentų literatūrinės popietės reguliariai vyko iki pat 1943 pavasario, kada viešas universiteto veikimas nacių buvo sustabdytas.

Anų literatūrinų popiečių garsas greit pasiekė ir kitus Vilniaus universiteto fakultetus. Tuojau į jas pradėjo rinktis ne vien humanitarai, bet ir kitų fakultetų studentai. Auditorijon ateidavo tiek, kad neužtekdavo suolų ir kėdžių. Tada statieji kantriai paremdavo sienas, nors popietės dažnai užtrukdavo 2-3 valandas.

Pirmoji eilėjose popietėse būdavo skaitoma sava kūryba: eilėraščiai, novelės, apybraižos. Žinoma, po to sekėdavo perskai-tytų dalykų vertinimas, karštos diskusijos. Netrumpi pokalbiai kildavo ir po kokios nors literatūrinės temos referato. O tų referatų būdavo tikrai aukšto

Vincas Mykolaitis - Putinas

L. P. Zuklio medžio skulptūra

akademino lygio, kai kurie jų būdavo kone ištisos studijos, liečiančios to ar kito rašytojo kūrybą.

Kažkaip atmintyje labai ryškiai yra išlikęs Broniaus Krivicko skaitytas referatas apie Jono Aisčio (tada dar Aleksandro) poeziją. Tai buvo brandžiausias, tur būt, ir ligi šiol pats geriausias ir išsamiausias ankstesnės Aisčio kūrybos aptarimas. Gal šiltas referatas ir kiti Broniaus Krivicko pasireiškimai siose popietinėse diskusijose lėmė tai, kad Putinas buvo tada savo asistentu pramatęs kvietis kaip tik šį gabų kritiką, dramaturgą ir beletristą. Deja, likimas lėmė kitaip. Pokario metais, kai partizaninėje kovoje žuvo du Br. Krivicko broliai, kvietis jį asistentu ir savo katedros įpėdiniu Putinui buvo jau neįmanoma. Gi po kiek laiko laisvės kovoję krito ir pats Bronius Krivickas.

Vokiečių okupacijos metais buvo viena išskirtinė popietė, kurioje Vytautas Mačernis, tik ką baigęs rašyti savasias "Vizijas", pirmą kartą jas čia viešai paskaitė. Skaitė labai puikiai, sugestyviai, publika lyg užburtai, tiesiog sulaukusi alsavimą, klausėsi naujo ir originalaus poeto žodžio. Putinas į tas literatūrinės popietės visada ateidavo. Atsisėdavo į pirmą suolą, išklausydavo studentų kūrybos ar referatų skaitymą, neįsiterpdamas į po to kylančias diskusijas, replikas, ginčus. Tik po joje pabaigoje, kai jau visi išsikalbėdavo iki pat dugno, Profesorius atsikeldavo ir tardavo popietės užsklandinį žodį, pasakydamas savo nuomonę ir

susumuodamas visos popietės rezultatus. Tačiau anoje mačerninėje popietėje įprastinė tvarka buvo sugriauta. Vos tik baigus Mačerniui skaityti gana ilgą "Vizijų" ciklą ir auditorijai po stiprios įtampos atsėdus, pakyla regimai susijaudinęs Profesorius ir savo pirmaisiais žodžiais taria: "Štai, tai buvo tikra poezija ir tikras poetas..." Ir toliau Profesorius nušvitusiu veidu kalba apie tik ką girdėtąsias Mačernio "Vizijas", nepagalbėdamas gero žodžio ir joms, ir pačiam Mačerniui, tvirtai užgirdamas tokį ciklinį užmanymą, jo turinį bei forminį apipavidalinimą. Nereikia ir sakyti, kiek turėjo reikšmės šitoks Putino reagavimas pačiam jaunajam Mačerniui.

Dar ir šiandien mane stebina vienas dalykas. Rengiant popietės programas, Putinas niekad nepaklausdavo detaliau, kas ką ten skaitys, juo labiau nereikalavo akivaizdžiai parodyti skaitytomų dalykų teksto. O šitai pačiam Profesoriumi, ypač bolševikmečiu, buvo gana didelė rizika. Visi ten rašantieji ir skaitantieji būvome jauni, tad gal net per daug drąsūs ir neatsargūs. Skaitytomos kūrybos eilutės ir tarp eilučių dažnai, nors ir maskuotai, stengėmės įterpti tai, kas būtų panašu į anuometinės tvarkos kritiką, į tam tikrą okupanto erziniimą. Profesorius į šitai visai nereaguodavo, kaip ir savo paskaitose niekada neprasitarėdavo, kad čia dabar yra kokia tarybinė santvarka ir kad mes dėl to turėtume kaip nors kitaip elgtis, kitaip mokyti ar patys būti kitokiais. Profesorius skai-

(Nukelta į 4 psl.)

Gyvieji tulpių žiedai, ištišti ledo...

Nuotrauka Uosio Juodvalkio

VINCAS MYKOLAITIS - PUTINAS

Šį kartą čia spausdiname neseniai Lietuvoje mirusio Poeto eilėraščius, parašytus 1941 metų birželio tragiškoms dienoms. Jie paimti iš didžia dalimi antibolševikinio rinkinio "Rūsios dienos", Sakalo išleisto 1944 metais, bet dėl antrosios rusų okupacijos nespėjusio plačiau pasklisti. Ši V. Mykolaičio - Putino poezijos knyga rašančių apie jį Lietuvoje sąmoningai yra nutylima, bet ir laisvajame pasaulyje ji yra beveik pamiršta. Tuo tarpu rinkinys yra tiesiog dokumentinis, kaip autentiškas ir neišprievartautas poeto sėlos protestas prieš raudonąją vergiją. Red.

Nuo to laiko tau kažkas į širdį įsmigo, įsidė į kraują, kaip nuodinga rakštis. Nei šviesos, nei ramybės tavų nebėliko. Tik rūpestis, baimė, klaiduma ir naktis.

Panikintas glūdi veidmaistystės klane, Pasotintas žmežio, apgaulės ir melo. Gyvenimas kybo ties juoda bedugne. Toks menkas, trapus ir sunykęs be galo.

Praėjo tie metai aiškūs, gatvių triukšme, Nebeteko žuvimo nei žygių, nei aukos. Zengia šiurpūs va duokliai rolyn savaine, Tik prieblandoj kaukės su pasaipa raukos.

1941. VI. 15.

RAUDONSPALVĖJ LIEPSNOJ

Vidudienio saulė, ir vėjas, ir karštis Ir pragaras rūkstančiais dulkėm keliais. Laisvėjantais polėkiais kilti ir veržtis Išgąsdinti paukščiai sparų neįsiskleis.

Vėlyvo pavasario dygstančią sėją Nudėgino kaitres, nurinko varnai. Sausi rytų vėjai dirvonus ekėja. Apnuoginti liūdi laukų akmenai.

Ir tu, mano gimnas žaliuojantis kaime, Skambėdies dainų šimstągyiais aidais, Keliesi su rūpestiu, gudiesi su baimė, Kaip įjamis tėviskės klonias bastais.

Ziauri ir pikta raudonspalvė liepsna Išdegino tavo laukus ir gėlynus, Ir moteris vaško žvakė nešina. Nelaukai aplanko gentis ir kaimynus.

Mūs dienos kaip tankios kalėjimų grotos — Ir laisvės aušra jam negreitai nušvis. Nebylios kalėjimų sienos rasotos... O, Viešpatie, kokia klaidi ta buitisi!

1941. VI. 10.

SAULĖTEKIS

Su nevilting žiūrau į tekančią saulę raudoną: Ji klaukų darbymetį mano dienom pranašauja. Jau eina piovėj su žvilgančiais dalgiais kolona. Ir virpa kieta, rankavėrė suspaudusi saulį.

Bet niūrūs ir vieniši tekančios saulės piovėjai. Jų dalgį šešėliai pro galvas užlinko juodai. Juos lydi ne dainos, tik ūžanti dulkėmis vėjai. Ir širdį baugina siaubų pranašingi vaidai.

Bus žemėje audros, bus užtvankas griauančios liūty.

Gaisrų ugniaspalviai liežuviai padanges lažys. Pavirs pelenais mūsų dirvos ir sėjos ir plūty. Ir siela prekiauti mus gundys gudrusis žaltys.

Ateis ta diena, kuomet broly pajusimė Jūdą. Jau išgamy knibžda šešėliuos nieksinga gauja. Jau sūnų ir dukrų prieš tėvų ir motinų pludo Ir pagiežą kurtų klusniųjų vergų minioje.

Bijūnų ir rūtų šalie, mano žeme gimtoji! Paplūsi tu ašarom, karštu sruvensi krauju. Bet šiandien, kol tekančia saule raudonai dienoji. Linkiu tau atgimt su rytojaus pasauliu nauju.

1941. VI. 11.

MINIOJE

Paniūrė akys ir veidai vagoti. Ir keršto smūgiui kumščiai sugniaužti. Bastykis gatvėm, išguitas beproti. Ir niekam nesakyk, ką širdyje kenti.

Zygioja minios, dunda pilkos gatvės, Laukiniai sūksniai klykia dainose. O mūs paniekintos, baisios vienatvės Raudon neįsiraudo suvargusi dvasia.

Atplaukia karstas — džiugesiai sustingo. — Be gedulo vainikų, be varpų, Ir be litanijų graudžiai maldingų Jis nuplaukė ir dingo tarp tylių kapų.

Kažkur prie kryžiaus verkė dvi našlaitės, Kažkur gegutė tolyje kukavo. Mūs skausmo metų nieks nebuvo skaitės Ir niekas tokios laimės mums nepranašavo.

Mes grįžtume dabar į vakar — dieną, Pabarstę galvas eglių pelenais. Mes kaltum savo buitį — kieta plieną, Mes skristume padangėm sakalų sparnais.

Bet gatvėmis jau vėl žygioja minios Tolyne, plaryn į tėviskės laukus. Ir šliaužia, kaip gyvatės, piktos žinios. Ir kažkur sublizgėjo žvilgesys baugus.

1941. VI. 11.

BIRŽELIO 15

Prisiseki, lietuvi, gedulo spalvą. Šiandien liūdnos švinta tau sukaktuvės: Prieš metus vergovėn tau pajungė galvą Atėjūnų tankai, kardai ir durtuvai.

Meni, kaip dundėjo tėvynės keliai Ir svetimo krašto pilnas žvangėjimas, — Ir merkėsi saulės karsti spinduliai Nuo juodo gimtinės šalies pavergėjo.

Tylūs, paniūrę pulkai alkani, Žvairakiai veidai ir spalvota oda... Nuo to laiko visvien, kur esi, kur eini, Jie, kaip šiurpūs šešėliai, su tavim visada —

LIAUDIES DAINA

Nuo Baltijos jūros lig Vilniaus kalnelių Dejuoja lietuviai maskolių nagnus. Su ašarom gula, su ašarom kelia, Tik vėjai, tik audros jų širdis paguos.

Budėkit, Zemaičiai, Budėkit, Aukštaičiai, Budėkit, Dzūkija, budėkit, Sūduva! Pakils audros, vėjai, Ir žūs mūs skriaudėjai — Atgims dar gražesnė laisva Lietuva!

Iš bočių sodybų išvarė mūs brolius, Išniekino brangius senelių kapus. Pavergęs mūs žemę raudonas maskolius Mūs amžinas priešas ir buvo ir bus. Budėkit, Zemaičiai ir t. t.

Dejuoja vergovėj visi darbo žmonės, Paskendę skurde ir nelaimėj karčioj. Lygybės, brolybės ir laisvės svajonės Išnyko žiaurioj bolševikų valdžioj. Budėkit, Zemaičiai ir t. t.

I tolimus tyrus plataus Kazachstano Jie grūda mūs brolius, Tėvynės vaikus. O ten, kur iš seno lietuviai gyveno, Atvarė kolchozninkų juodus pulkus. Budėkit, Zemaičiai ir t. t.

Ber jau nebeilgos vergovės mūs dienos, Jau artinas keršto rūsti valanda. Pavirs tuos griuvėsiais kalėjimų sienos, Kovojo žengs į laisvę lietuviai taura. Budėkit, Zemaičiai, Budėkit, Aukštaičiai, Budėkit, Dzūkija, budėkit, Sūduva! Pakils audros, vėjai, Ir žūs mūs skriaudėjai — Atgims dar gražesnė laisva Lietuva!

1941. VI. 17.

TREMTINIAI

Palikto toli savo tėviskės stotį, Gimtinių laukų nematyti seniai. Ne turtu, ne laimės keliauja ieškoti Lietuviškos žemės liūdni tremtiniai.

Išdžiūvusios burnos ir užvertkos akys, Ir kūdikį alkaną klyksmo kančia... Ir motinų širdys kraujuodamos plakės, Ir geso gyvybės kovoj su mirčia.

Toli pasilikto tėvynės dirvonai, Sugriautų sodybų apieistos vietovės, Kur, "Stalino saulei" pašviesus raudonai, Lietuviai neteko taikos ir gerovės. Plumbuotų vagonų grotuot langeliai, Ir bado ir troškulio kupinos dienos... Prašvito juk saulė ir tremtinio daliai Pro šaltas, rasotas kalėjimo sienas...

Toli siaudžia tėviskės girios ir lankos — Ir laimė ir džiaugsmas toli pasilikto. Tik tvankūs vagonai riedėdami trankos Į "placią tėvynę" raudono grobiko. Kada bus kelionės kentėjimų galas, Nuvargusios akys įžvelgti neįmano: Ledinis Altajus, laukiniai Urmas, Ar nusiaubtos stepės rūstaus Kazachstano.

Aptemo jų žvilgsnis nuo tvaiko ir ūko, Aplink tuštuma ir beribė naktis. Susidrumstė siela, ir mintys nutrūko, Ir šaltą dvelkimą pajuto širdis.

1941. VI. 20.

ŽUVUSIEMS PARTIZANAMS

Su bombom, su gaisrais, su gaudžiančiais lėkėnuvais Suskambo Lietuva ir gedulo varpais. Graudi minia, calūnai, karstai ir neštuvai, Kaip juodas debes, pakibo ties kapais.

Gili, plati duobė, kokios nebuvo niekad, Ir graudus Requiem, ir aitrūs smilakai. Pradėjo laisvės žygį, greitai mūs paliekat, Žalių Tėvynės sodų saunūs sakalai!

Iš prievartos, apgaulės, melo to ir smurto Pakėlėte į saulę žvilgančius sparnus Parnešti mūsų žemei didžio laisvės turto, Narsa uždegė jaunus ir paguost senus.

Jūs krito nuo klasišingos piktos priešo kulkos, Savu krauju atpirkę svetimas kaltes. Ir štai, sudaužęs pančius, drąsiasparnių pulkas Tėvynės laisvės žygį iki galo tęs.

Gili, plati duobė tarp ankapių ir kryžių, O esat jūs verti milžinkapio prie kelio, Kad tiems, kurie Tėvynę ginti pasiryžę, Per amžius žadintut kovos narsingą galia.

1941. VI. 29.

AR PUTINAS BUVO UŽSIDARĖS?

(Atkelta iš 3 dsl.)
tė savo įprastinį lietuvių literatūros istorijos kursą, lyg niekur nieko nebūtų įvykę. Tačiau po vienos tokios, okupanto atžvalgiu labai dviprasmiškos popietės nuošaliai universiteto koridoriuje užkalbina mane Profesorius ir sakosi girdėjęs, kad toks neva studentas, o tikrąjį NKVD agentas universitete Lipsicas jau kai kieno teiravęsis, kas anoj popietėj buvo skaityta ir kas ką skaitė. Profesorius norįs dėl to mus tik perspėti, kad būtume atsargūs. Bet to atsargumo taip ir nereikėjo, nes netrukus visa NKVD, o su jais ir studentų siaubas Lipsicas jau išdumė į rytus.

Reikia pasakyti, kad anos tada dvejus studijų metus reguliariai universitete kas 2-3 savaites įvykstančias literatūros popietes virto tikrais ir įdomiais literatūros vakarais, jei ne šventėmis. Jose brendo anuomet gana gausi jaunoji literatūra karta, žengdama pirmuosius drąsesnius savo žingsnius. Pačia kūryba, referatais ir karštu diskursu žodžiu jose gyvai reikėsi: minėtas Bronius Krivickas, Mameratas Indriliūnas (anot laiško iš Lietuvos, pokario metais taipgi žuvs netoli savo tėviškės). Vytautas Mačernis, Julija Svabaitė, Pranė Aukštikalnytė, Kazys Umbrasas, Eugenijus Matuzevičius ir kiti. Popietėse, vertinant vienas kito plunksną ar diskutuojant po perskaityto referato, ginčai įkaisdavo kone iki lėpsnos. Tačiau, popietei pasibaigus, ir karščiausieji oponentai vėl draugiškai kartu pasukdavo romantiškon Literatūratelėn atsisėdinti alučių mūsų įpraston užėgėlėn.

Šiandien, j tai žiūrint iš 25 metų perspektyvos, imi suvokti visą tada Putino globojamą, anuometinės mūsų rašto jauniosios kartos tragiką, kai likimo jai buvo lemta savo tikrojo, jai skirtą, kūrybinio žodžio neatskleisti visu gilumu ir visu spalvingumu. Karas ir pokario metai anų popiečių bendrijos žmones vienus pakasė po rimtojo krašto smiltim' kitus išblaškė plačiame pasaulyje, o ir pasilikusieji tėvynėje vieni visai nutilo, kiti kad ir rašė ir rašo, tačiau pakirptais sparnais. O kiek ši kūrybingoji karta būtų galėjusi pasiekti savajame krašte, laisvoje ir normalioje literatūrinio vystymosi sąlygoje...

Anų dienų čia minimos popietės vis dėlto buvo plačiai viešas reikalas, jų auditorija gausi ir labai įvairi. Okupacijų sąlygoje savo pačių ir universiteto labai reikėjo laikytis tam tikro atsargumo, ir nevisada buvo patogiu išsikalbėti ligi pat dugno. Šitai, matyt, jautė ir pats Putinas. Kartą vėl jis mane užkalbina, girdi, ar nebūtų pravartu pačiam kietajam tų popiečių branduoliui, kokiai 10-12 popiečių programos "pravadyrių", penktadienį vakarais, kada popiečių nėra, susirinkti jo paties bute. Žinoma, mums to tik te-reikėjo...

Ir anie uždari literatūriniai penktadienį vakarai prof. Vinco Mykoliaičio - Putino pastogėje dar ir šiandien man yra patys gražiausieji jaunystės atsiminimai.

Paprastai susirinkdavome Profesoriaus darbo kambaryje ir bibliotekoje. Pirmiausia kurį laiką tęsdavosi koks nors, čia pat improvizuotas pokalbis viena ar kita literatūrine tema. Profesorius tokį pokalbį labai gyvai moderuodavo, vis pasukdamas į kurį nors šviežią ir mums dar mažai girdėtą literatūrinę naujieną bei aktualiją. Toliau ką nors skaitydavome iš savo atsimintinių. Dar vėl au atsiradavo kava, pyragaičiai ir pats Profesorius iš stalo išimdavo vieną kitą, patį naująsias savo eilėraščių. Kai kurie tada išgirsti ir ten pat rankraštų mūsų pačių savomis akimis matyti posmai dar ir šiandien man yra nepamirštami. Paskaitė vieną kartą Putinas savo eilėraščių pavadintą "Pranašystė". Pagrindinė to eilėraščio mintis buvo tokia, kad dabar besigrumiančios žvėriškos ideologijos žus, ir pasaulyje vėl viešpataus melė, gėris ir grožis. Ir šiandien man atskamba to eilėraščio paskutinis posmas:

Tikėsi: išsipildys pranašystė,
Bus nutrenkti Apokalipsės žvėrys,
Iš kapo prisikels skaiti jaunystė,
Ir žemės dulkių Avinėlio gėris.

Vėliau, kiek pamenu, šitas eilėrašties buvo atspausdintas 1944 m. Šauliuose išleisto almanacho "Varpai" antrame tome. Almanacho su tuo Putino eilėraščių nepavyko čia surasti, tad ir negalėjau ten paskelbtojo

Vilniaus universiteto kiemas. Saulės apšviestame, dešiniame rūmų sparne, antrame aukšte, prieš 25 metus kaip tik ir vykdavo šiam straipsnyje minimos literatūrinės popietės.

teksto palyginti su aną vakarą mums perskaitytu. Tačiau tas pats eilėrašties yra atspausdintas ir 1956 metais Lietuvoje pasirodžiusioje Putino rinktinėje "Poezija". Deja, cituotasis posmas čia jau turėjo būti "nušvarintas", tam tikra prasme nukonkretingtas, neminint nei Apokalipsės, nei Avinėlio. Posmas tada lieka labiau tuščiai bendrinis, bet lengviau pralindantis pro cenzoriaus adatos skylutę. "Poezijos" knygoje jis skamba taip:

Tikėsi: išsipildys pranašystė,
Bus sutramdyti kraugerin' žvėrys.
Iš griaučių prisikels skaiti jaunystė,
Iš kapo dulkių atgimimo gėris.

Anų metų literatūrinės popietės ir vakarų mai Putino bute mums tu d'nu Vilniaus universiteto literatams, buvo tikras dvasios pravėdinimas, tikri, medžiškieji tarant, plaučiai, kuriais mes ir anose sąlygoje dar galėjame kvėpuoti ir jaustis gyvi. Tada gi frontais ir neperžengiamomis sienomis buvome okupuoti ir karo aklina atskirti nuo kultūrinio pasaulio nei žinios, nei gandai, kas k'tur vyks-ta, mūsų nepasiekdavo. Ir buvo tikrasis stebuklas, kai kartą kažkokiais keliais mūsų rankose atsirado tuo laiku Prancūzijoje gyvenančio Jono Aisčio po-

ezijos rinkinio "Be tėvynės brangios" nuorašas. Literatūrinės popietės ir ypač uždaresni pokalbiai su Putinu, jo platus akiratis ir jo jaudinamas rūpestis mumis padėjo ne vienam lengviau pergyventi tragiškąją tikrovę ir bent trumpose valandė-lėse jaustis žmonėmis.

Pabaigai, perskokant į artimesnį praeitį, geriau sakant, beveik

dabartį, kyla klausimas: o kaip Putinas laikėsi jau dešimtmečius besitęsiančioje antroje, pokarinėje bolševikų okupacijoje, ar jis teroro ir prievartavimo grėsmėje tikrai neužsirakino ir savo buto durų ir savo dvasios nuo viso išorinio pasaulio? Į šį klausimą vargu dabarties sąlygoje ir aplinkybėse ar įmanoma šimtaprocentiniu tikrumu

Prie Vinco Mykoliaičio - Putino karsto Rusų kapuose, Vienuje, birželio 10 d.

atsakyti. Viena tik aišku, kad Poetas ligi pat paskutiniųjų savo žemiškųjų dienų domėjosi, kas vyksta plačiame pasauly, sekė laisvojo pasaulio lietuvių literatūros raidą, galimybių ribose noriai palaikė su savo buvusiais studentais laiškinius santykius, džiaugėsi gaunama iš čia knyga.

Šitai čia užsimenama dėl to, kad, Poetui mirus, jau ir čionykštėje mūsų spaudoje pasirodė priešingų užuominų, lyg ir sudarančių įspūdį, kad Putinas pastaruoju laiku sovietinėje vergijoje vengęs bent kokio kontakto su plačiuoju pasauliu, nei jis domėjėsis laisvųjų lietuvių raštija, nei norėjęs ją savo akimis matyti.

Šį kreivą įspūdį noriu čia atitaisyti savo paties patirtimi. Vienos ar kitos knygos išėjimo proga pastaruoju dešimtmėčiu su Putinu retkarčiais pasikeisdavome laiskais. Gaudavau iš Poeto autografuotas naujasias jo knygas. Išleides ką nors savo, atsiųgindavau tuo pačiu. Profesorius atrašydavo savo pastabas, dėkodamas už "siuntinėlių", kas reikėdavo už knygą. Ir štai vienas konkretus pavyzdys, kaip Putinas nuoširdžiai ir su džiaugsmu sutikdavo kiekvieną naują ir tvirtą čionykštės mūsų literatūros žingsnį. Išėjus Antano Jasmanto (Maceinos) eilėraščių rinkiniui "Gruodui", pavyko jį persiųsti ir V. Mykoliaičiui - Putinui. Tada jis laiške, datuotame Kačerginėje, 1965. VIII. 3. rašo: "Nuoširdžiai dėkoju už atminimą. Antano Jasmanto "Gruodas" vertas užimti lietuvių literatūroje vietą tarp įspūdingiausių, turinčiausių mūsų poezijos rinkinių. Klasinė forma čia siejasi su modernaus žmogaus išgyvenimais bei įvaizdžiais". Ir tai yra žodžiai vieno iš didžiausių lietuvių literatūros autoritetų, kuriam nei uždangos, nei sienos nesukludė pasidžiaugti laimėta literatūrine vertybe.

Žinome ta'pgi, kad ilgų pokario metų laikotarpiu Putinas dar profesoriavo tame pačiame Vilniaus universitete. Tikime, kad ir jaunesnei, tada ten besimmonkančiai literatūrai kartai jis buvo tuo pačiu, kuo ir mums anais atmintiniais 1940-1944 metais. Neabejojame, kad ir jaunesnieji šiandien jį mini ta'pgi tik geru ir dėkingu žodžiu.

O štai ir pašaliečio žmogaus laiško iš Lietuvos ištraukėlė: "Birželio 10 į paskutinę kelionę palydėjom Putiną. Dalyvavau laidotuvsė. Žmonių buvo paly-

ginti nedaug. Atsigulė šalia Jono Basanavičiaus Rusų kapinėse. Su Putino mirtimi nutrūko senosios lietuvių poezijos upė. Tur būt, dabar negreit pas mus atsiras kitas toks poetas, tokios plačios erudicijos ir humanišku-mo. Asmeniškai neteko pažinti Putino, netgi matyti, bet tie, kurie jį pažino, atsiliepia labai nuoširdžiai. Baigia išmirti senoji poezija ir rašytojų karta... Klasiškų jau nebėliko..."

ST. ZABRODSKAS

MIESTO IR NAMŲ STATYMO KONTRAKTORIUS
Atlieka remonto, perstatymo ir namų statybos darbus, cemento darbus, elektros įrengimus ir kt. Išdirpina reikalingus leidimus, iš miesto valdybos namų statymui, pertvarkymui ir remontavimui.
Visas darbas yra garantuotas ir apdraustas.
2040 West 52nd Street
Tel. - PR 8-7887
CHICAGO, ILLINOIS 60609

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

COSMOS EXPRESS
MARQUETTE GIFT PARCEL SERV.
3 skyriai Chicagoje:
2608 69th St. Tel. WA 5-2787
2501 69th St. Tel. WA 5-2737
3212 So. Halsted St. Tel. CA 5-1864
Lietuvių bendrovė, kuri turi teisę siuntinius siųsti be tarpininkų tiesiai savo vardu iš Chicago į Lietuvą.
Didelis pasirinkimas geriausios rūšies medžiagų ir kitų prekių žemomis kainomis.
E. ir V. Žukauskai

TV, Radio, Stereo, Air-Conditioners

BANGA
Pardavimas ir taisymas
2649 W. 63rd St. Tel. 434-0421
P. Rudėnas K. Šimulis

LEO'S SINCLAIR SERVICE

5957 So. Western Ave.
LEONAS FRANCKUS, Sav.
Stabdžiai, Sankabos, Transmisijos,
Tune-ups ir Motorų Remontas
Kampus 58th Street
Telefonas - Prospect 8-9533

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

ir kitus kraštus.
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Av.
Chicago, Ill. 60632, Tel. YA 7-5930

TELEVIZIJAS

paprastas ir spalvotas nebrangiai taisyti už patarnavimą vietoj \$3. už dirbtuvės darbą \$10.00 ir dalyv. Pasiteiraukite apie naujas.
J. MIGLINAS
2549 W. 69 St., II auk., PR 6-1063

LIETUVISKA KIRPYKLA

Kolin Barber Shop
4309 W. 63rd Street
Jonas Kaladauskas, Savininkas

Kuriam galui mokėti daugiau?

PIRKDAMI NAUJUS AR VARTOTUS AUTOMOBILIUS SUTAUPYKITE NUO \$500 IKI \$1000

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.

"U WILL LIKE US"
CHRYSLER • IMPERIAL
PLYMOUTH • VALIANT
4030 Archer, VI 7-1515

APDRAUDŲ AGENTŪRA

Namų, automobilių, gyvybės, gyvulėlių, ir kitų draudimų išmokos
J. BACEVICIUS
6455 So. Kedzie Ave., PR 8-2233

MOVING A VILIMAS

Apdraustas perkraustymas įvairių atstumu
3415 S. LITANICA AVENUE
Tel. - FRonier 6 1882

MARQUETTE PARK - AMERIKOS LIETUVIŲ SOSTINEJE

40 MILIJONŲ PERSOKUSI BENDROVĖ

CHICAGO SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

6245 SO. WESTERN AVE

CHICAGO, ILL 60636

CHI GR 5-1574

CHICAGO SAVINGS AND LOAN BENDROVĖ, viena pati žymesniųjų krašto finansinių įstaigų, aptarnauja šios apylinkės gyventojus pavyzdinčiai, saugiai ir pelningai jau virš 43 metus, visada prisilaikydama saugumo ir išmokėdama palyginamai aukštą dividendą. Per paskutinius 10 metų Chicago Savings išmokėjo savo taupytojams virš 14 milijonų dolerių dividendų. Chicago Taupymo Bendrovė steigiamoji, tvari finansiskai ir teikti pačius geriausius patarnavimus savo taupymo ir skolinimo nariams.

Mes bendradarbiaujame su vietinėmis lietuvių organizacijomis, noriai prisidedami darbais ir finansais kad galėtumėte pasiekti geresnių gyvenimo sąlygų. Kviečiame visus taupymo ir paskolų reikalus kreiptis į Chicago Taupymo ir Skolinimo Bendrovę išsugusią į virš \$84,000,000 turto įstaigą.

CHICAGO SAVINGS BENDROVĖ kviečia visus neturintis ypatingai tuos kurie dar nesate aplankę mūsų 81 milijonų dol finansinės įstaigos, vienos įdomiausių visoje Chicagoje.

Atsilankę pamatysite gėlimas išpuostą pinigų įstaigos aukso laimės šaltinį - Wishing Well, per kurį stenkama išsidalinti kasmet įvairioms labdarinėms įstaigoms apie \$1,200,000. Pamatykite plačią žinomą didelį Chicago Savings Prezidentinį kambarį kuriam yra vietos 200 asmenų ir kuris veltui duodamas organizacijai su

ŠTAI NARIAMS TEIKIAMAS MŪSŲ PILNAS PATARNAVIMAS:

1. Insured Family Savings
2. College Bonus Savings
3. Christmas Club Savings
4. Vacation Club Savings
5. Home Mortgage Loans
6. Home Improvement Loans
7. All Types of Insurance
8. Sell and redeem U. S. Bonds
9. Safety Deposit Boxes
10. Free Community Rooms for your organization meeting
11. (Free Coffee)
12. Cash checks and pay all family bills with our special money

- order checks. No service charge to members.
12. U. S. Postal Stamp Machine
13. Service
14. We sell Travelers Checks
15. Save-by-mail Kits
16. Notary Public Service

16. Two large Free Parking Lots
17. Free Theatre tickets two Saturdays each month for your children and mothers.
18. Christmas party with gifts to College Bonus Members

sirinkimams. Susirinkusiems veltui jame teikiame kavą. Šis kambarys yra išpuostas dideliais Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentų paveikslais ir trumpomis jų gyvenimo žiniomis. Pamatykite įvairių rinkinių kabinetą ir daug kitų įrengimų bei patogumų, kuriais per metus metus naudojasi mūsų taupymo ir skolinimo nariai.

Ypatingai kviečiame vaikų tėvus pradėti taupyti vaikų mokslui reikalingus pinigus. Mes turime specialų skyrių, kuriame taupymo moksliui reikalingi pinigai (College Bonus Savings). Šiame skyriuje laikomiems pinigams mokami patys aukščiausi dividendai, net iki 5 3/4% šandien mokslas kainuoja nuo \$6,000 iki \$12,000 ir

daugiau. Jei pradėsite mažais mėnesiniais indėliais taupyti nuo vaiko jaunų dienų, tai nei neapsižiūrėsite, kai sutapsysite mokslui reikalingus pinigus. Galite pradėti \$2.50, \$5.00, \$10.00 arba net \$25.00 sumomis į mėnesį. Kai padėsite 200 kartų po \$25.00, tai susidarys reikalinga suma. Tokiu būdu bus užtikrintas jaunimui reikalingas mokslas. Vaikams bus lengvesnė ir gražesnė ateitis, o tėvams ramesnė sąžinė. (Šio mokslo taupymo skyriaus nereikia sumaišyti su dabar garsinamu Certificatų taupymo skyriumi).

Valdyba, direktoriai ir visi tarnautojai Jūsų lauksime
JOHN PAKEL, Sr., Prezidentas

PATOGIOS VALANDOS:

MONDAY 12:00 P.M. - 8:00 P.M.
TUESDAY 9:00 A.M. - 4:00 P.M.
WEDNESDAY Closed All Day
THURSDAY 9:00 A.M. - 8:00 P.M.
FRIDAY 9:00 A.M. - 8:00 P.M.
SATURDAY 9:00 A.M. - 12:30 P.M.

PLOKŠTELĖ LIETUVIŲ KALBAI PRIE PUTINO KARSTO VILNIUJ MOKYTIS

Chicago Pedagoginis lituanistikos institutas neseniai išleido plokštelę mokyti lietuvių kalbos, tiksliau kalbant — jos garso tarimo. Ji vadinasi "Lietuvių kalbos garsai ir priegaidės". Tekstą paruošė P. L. instituto lektorius Domas Velička, tekstą įkėlė jo instituto studentas Romas Sakadolskis. Tarimą prižiūrėjo Instituto lietuvių kalbos lektorius dr. Petras Jonikas.

Plokštelė turi šiuos skyrius: balsių tarimas, dvibalsių tarimas, ilgųjų balsių tarimas, priebalsių kietumas ir minkštumas, supanašėjusių priebalsių tarimas, susiliejęsų į vieną garsą priebalsių tarimas; dvibalsių priegaidė, mišriųjų dvigarsių priegaidė, ilgųjų balsių priegaidė, trumpųjų balsių priegaidė, priegaidžių rūšys.

Ši plokštelė, kaip jos viršelyje pažymėta, yra D. Veličkos "Lietuvių kalbos pratimų" I sąsiuvinio priedas. Gali būti klausimas, kam, kokiems mokiniams, ši plokštelė skiriama. Atsakymą į tai duoda minėtas pratimų sąsiuvinis. Jo pratar-mėje pasakytą, kad "Pratimai" "pirmiausia skiriami tiems Institutui mokiniams, kurie neakivaizdiniu būdu siekia išeiti aukštesniosios lituanistikos mokyklos kursą". Išeina, kad Institutui mokiniai neakivaizdininkai yra tokie mokiniai, kurie dar nėra baigę, o tik dar eina "aukštesniosios lituanistikos mokyklos kursą". Ar Institutas ir tokių mokinių dar turi? Iki šiol mes manėme, kad Instituto studentai turi būti baigę aukštesniąją mokyklą. Bet jeigu ir tokių Institutui studentų yra, tai "Pratimai", o tuo pačiu ir jų priedas — plokštelė jiems pirmiausia skiriami. Toliau "Pratimų" pratar-mėje pažymima, kad "jais gali pasinaudoti ne tik Institutui, bet ir kitų mokyklų mokytojai, o ypač tėvai, kurių vaikams minėto laipsnio mokyklos visai neprieinamos". Iš to sakinio išeitų, kad "Pratimai" skiriami ir mokytojams bei tėvams kaip pagelbinė mokymo priemonė. Mums atrodo, kad iš tų "Pratimų" mokytojai neturi ko mokytis, nes tai elementarius dalykus, mokytojų seniai išmoki ar bent turėtų būti išmoki. Tad "Pratimai" iš esmės mokinių mokymosi priemonė.

Bet kitas dalykas plokštelė. Ji gali tikt ne tik mokiniams, bet ir mokytojams, ypač jauniems mokytojams. P. L. institutą baigusiems ar jame nesimokiusiems savamokslams (yra jau ir tokių). Tokie mokytojai gali nieko nežinoti apie bendrinės kalbos tartį ir praktiškai jos nemokėti, jei jų tėvai nėra bendrinės kalbos tarmės atstovai. Tokiems mokytojams plokštelė (ar magnetofono juosta) yra labai gera priemonė pasimokyti bendrinės tarties. Mokytojai, be abejo, galės ja pasinaudoti ir dėstydami tarimą mokyklose.

Patį plokštelę padaryta labai gerai. Aiškinamasis tekstas trumpas, aiškus, o įkėlėtojo (R. Sakadolskio) tarimas taisyklingas, gana ryškus, balso tembras malonus. Dėl vieno kito mažmožio, žinoma, galima būtų ginčytis, pvz. kaip geriau kirčiuoti — *nósinis* ar *nosinis* (šaknyje ar priesagoje); reikėtų, tur būt, sakyti *súskamba* (kirčio pirmam skiemeny), ne *suskamba* (antram skiemeny). Tačiau aplamai plokštelė, kaip pagelbinė priemonė, mokytojams (ir mokiniams) bus labai naudinga.

— Prieš 40 metų užteko tik 100 arklų jėgos karo lėktuvui nardyti ore. Šiandien 115 svarų materiai reik 250 arklų jėgos mašinos vykti į mėsnę, esančią už vieno bloko.

Didžiojo poeto V. Mykoliaičio-Putino laidotuvių apeigos Vilniuje buvo atliktos birželio 10 d., tiksliai prisilaikant iš Maskvos išsimokyto trafaretinio ceremonialo, skirtos partijos akys tik vidutinės reikšmės tetrėju-siems įžymiesiems asmenims. Tačiau partija nepraleido progos monopolizuoti tik sau pagarbos velioniai pareiškimą. Atsisveikinimo metu garbės sargybos vietos užėmė partijos sekretoriai Sniečkus su Barkausku, rašytojų — menininkų politrukas L. Šepetys, komсомоlo vadas Mor-kūnas, o iš administracijos — Šumauskas su Diržinskaite. Šalia jų dar ir mokslo akademijos prezidentas su J. Matuliu priesaky, — irgi visi aukštesios partijos pakopose. Velionis, tiesa, buvo mokslo akademijoj. Bet ne partijoj.

Santūriai, oficialiai kalbėjo K. Korsakas, ir gražybinga pane-girika išsilieję A. Venclova, nepamiršdamas ta proga ir savęs. Mat, ir jis, jau iš mažens, žavėjėsis Putino poezija, o dabar bekalbąs vardu "mūsų, kurie velionį pažinojome, kurie kartą jautėme jo šilumą, kurie iš jo mokėmės gyventi ir dirbti literatūrinį darbą".

Numanantiems, kaip visi tie gerbėjai yra dalyvavę velionies apipynime izoliacija, kontrole ir cenzūra, tos jų pastangos dabar su juo susitapdinti buvo dar vienas pergyvenimas veidmainybės, kuria bolševizmo pataikūnai yra užgožę dvasinį gyvenimą Lietuvoj.

Tik vienas Vytautas Kubilius, literatūros kritikas, taikliai parašė "Literatūroj ir Mene".

"Šiandien į Rasų smėlį mes palaidosime vieną iš didžiausių lietuvių rašytojų... Ir visi žodžiai, ką besakytum, dabar atrodo tušti ir beprasmiški".

Atsitiko, kad ta pastaba pateko į laikraštį tuojau po Venclovos gražbyliavimų...

To laikraščio redakcijai atsitiko ir dar dviem ženklais kiek teisingiau už kitus laidotojus atskleisti dvasinę Putino būseną jo gyvenimo pavakariams. Idėjo nuotrauką, — ne iš pusamžio, kaip kituose laikraščiuose prie nekrologų, o iš vėlyvųjų gyvenimo metų. Ir idėjo tris trumpučius eilėraščius, parašytus 1966 metų kovo mėnesį.

Kovo 9 poetas ilgėsingai kalbą laisvam sakalui:

Skrieji, sakale, aukštai. Sakale, toli matali.

Nors grūmoja tau tolydžio, Nesustabdo tavo skrydžio.

Vien tik pats, laisvūne paukšti,

Svaigiam padangių aukšty Nesuglausk sparnų.

Kovo 16 viliasi, kad galgi jau artėja atgimimas:

Atokaitoj vešli žolelė Pradėjo kaltis... Tačiau krūtinėj neramu. Sirdis pilna keistų jausmų. Ir prieštarings mintys Pradėjo galvoje vaidintis. Ar dar sulauksime giedros? Gal iš padangės tolimos Parskris dar paukščiai neregėti

Ir ims čiulbėti Dainas, kurių neteko dar girdėti...

Buvo gandas apie "atodreki", net apie laisvėjimą... Bet kovo 20:

Sugrįžo pūgos ir žiema. Temperatūra vėl žema. Nors saulė kopja jau aukštai, Tačiau šalti dangaus skliautai. Danguos skliautai pilkšvai šalti,

Ir susigūžęs tu jauti, Kaip tas paskridęs per anksti Padangės svečias vyturys, Čiulbėti galios neturįs — Jauti, kaip baigiasi daina, Mirtis jau tyko alkana...

Tie, paties Putino žodžiai — tik apie orą, temperatūrą ir padangės paukščius — bus atsi-sveikinime buvę vieninteliai aktualios prasmės pritvinę žodžiai. (E.)

VALOME KILIMUS IR BALDUS
Plauname ir vaškuojame visų rūšių grindis.
J. BUBNYS — Tel. RE 7-5168

SIUVIMO MAŠINOS

BERNINA • NECCHI • ELNA • PFAFF • KENMORE
(šveicarškos, vokioskos, italioskos, japoniškos, Singer ir kitos). Taisome, parduodame ir nuomojame prie-lamomis kainomis ir sąlygomis. Dar-bas greitas ir sąžiningas. Turime dalis, prietaisus pagal ekon. kabi-netus. Aptarnaujame Chicagoje ir priemiestiuose. Parduodame ir taiso-me dulkų siurblius.
B & B SEWING MACHINE CO.
1214 S. Archer Ave., Chicago, Ill. 60632. Tel. 927-0044; 927-0045.
Vedėjas Arvydas M. Dikinis

Restoranas Neringa
LIETUVISKI IR AMERIKONISKI VALGIAI
2632 West 71st St.,
Telef. — 778-9359
Atdara kasdien nuo 6:30 val. ryto iki 8 v. v. Sekm. nuo 9v.r. iki 8 v.v. sav. Teresė Karvelaitienė — T. J. Aguilar

NO FEE! AGE OPEN! FREE PLACEMENT!
Immediate Openings!
WOMEN TO DO DOMESTIC WORK
FULL or PART TIME
TOP WAGES. FINEST of HOMES
DOMESTICS UNLIMITED
6007 W. ROOSEVELT ROAD CINCERO, ILLINOIS
PHONE — 656-8686 It will pay you to investigate.

CIRCUIT T.V. & RADIO (LIETUVIAI)
Sav. DAN LIUTIKAS
NAUJU PARDAVIMAS — VARTOJAMU TAISYMAS
GREITAS pataravimas — GARANTUOTA — KREDITAVAS
2412 WEST 71st ST., CHICAGO, ILL. 60629, TEL. — 471-2446

PADIDINTAS DIVIDENDAS VISOM TAUPYMO SĄTOM.
4 3/4% **5 1/4%**
On savings accounts on investment bonus
NUO SAUSIO MĖN. I d., 1967
Sąskaitos apdraustos iki \$15,000
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 Archer Avenue, Chicago, Illinois 60632

DRAFTSMEN
ARCHITECTURAL & STRUCTURAL MECHANICAL DESIGN
Qualified men needed by 50 year old, fast growing firm located in a modern new plant just North of Wheeling and West of Deerfield. Permanent positions in designing and detailing specialty glazed structures and equipment. Employer will train experienced men in specific design approaches. Excellent salary, outstanding benefits, ideal working conditions.
Call Mr. PAUL ULTIS or Mr. CARL RADTKE — 634-3131
Ickes-Braun Glasshouses, Inc.
at Aptakisic Road West of Milwaukee Ave.
AN EQUAL OPPORTUNITY EMPLOYER

Live and Work in Beautiful San Francisco Bay Area
SENIOR R. F. ENGINEERS
SENIOR CHEMISTS AND PHYSICISTS
also
SENIOR R. F. ENGINEERING AIDES
Excited Gas Products Group has immediate openings for Senior R. F. Engineering Aides — 2 years post high school technical education or equivalent experience with transmitter or communications products manufacturer desirable. Employer will pay all relocation costs. Send resume or employment history in confidence to:
Personnel Manager
TRACERLAB A Division of L.F.E.
2030 Wright Ave. Richmond, Calif. 94804
Phone (415) 235-2633
We are an equal opportunity employer.

FRANK'S T.V. & RADIO, Inc.
3240 SO. HALSTED STREET Tel. — CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS, RADIO, STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS, TAIPGI ORO VESINTUVAI IR SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI.

Kas tik turi gerą skonį,
viską perka pas Lieponį!
LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
FURNITURE CENTER, INC.
MARQUETTE PK., 6211 S. Western, PR 8-5875
Vedėjas J. LIEPONIS
Pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 9:30 val. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 12 iki 5 val. vakaro

Highest Rates on Savings

At Standard Federal Savings your savings earn at the highest rate paid by any savings institution in Chicagoland.

4 3/4% **5 1/4%**
PER ANNUM, CURRENT RATE PER ANNUM

PASSBOOK SAVINGS

Earnings are added and compounded four times a year. No time requirements. No minimum amount. Additional amounts can be deposited at any time in any amount.

6 MONTH CERTIFICATES

Designed for savings investors who have large lump sums to invest. Issued in minimum amount of \$10,000.

INSURED SAFETY

Your savings are protected by our own exceptionally strong financial condition and by insurance to \$15,000 by the Federal Savings and Loan Insurance Corporation, a permanent agency of the U. S. Government. Safety for your savings is a tradition at Standard Federal Savings.

Passbook Savings in by the 10th of the Month Earn from the 1st.

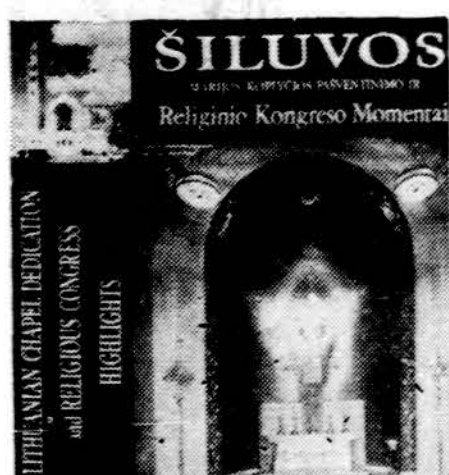
ASSETS OVER \$116,000,000

STANDARD FEDERAL SAVINGS

4192 Archer Avenue • Chicago, Illinois 60632 • Phone VI 7-1141

PATYS ĮSIGYKITE IR KITIEMS PASIOLYKITE SILUVOS MARIJOS šventinimo ir RELIGINIO KONGRESO Washington MUZIKOS PLOKŠTELĖ.

PASIKLAUSYKITE ISTORINIŲ ĮVYKIŲ:

J. Naujalo Mišių, Dainavos an samblio giedamų šventovėje,

Br. Budriūno giesmės "Sveika Marija", atliekamos sol. A. Pava sario,

J. Štarkos kompozicijos "Tusti paliktieji namai", įdainuotos sol. R. Mastienės,

Br. Markaičio "Nenuženk nuo akmens, o Marija" giesmės, atlik-tos sol. Pr. Bickienės,

T. Brazio dainos "O toli, toli" sudainuotos New Yorko Lietuvių vyrų choro, ir giesmių, giedamų rūkstantinės minios.

Plokštelės kaina \$5.00; ji gau-nama pas lietuviškų plokštelių pla-tintojus arba pas leidėją: Siluvos Record, 110 W. Lafayette Ave Baltimore, Md 21217.

Dainuojam iš visos širdies... Clevelando "Ankuro" koncerto Chicagoje detaile.

Nuotrauka Uos'o Juodvalkio

Sovietinių rašytojų suvažiavimas ir Solženicino laiškas

Laiške iš Vilniaus, rašytame ketelį savaitę prieš sovietinių rašytojų suvažiavimą Maskvoje, buvo užomintų, prasitariančių, kad lietuvių kultūrininkų sluoksniuose Vilniuje buvo laukiama to suvažiavimo labai smalsiai. Iš prasitarimų buvo galima suprasti, kad tikimasi "šviežio oro padvelkimų" tame suvažiavime. Turėję bent kiek artimesnių ryšių su tan suvažiaviman siunčiamaisiais delegatais iš anksto didžiausią galėsią iš tiesioginių šaltinių patirti, "kaip ten buvo".

Tokį smalsumą, jau po suvažiavimo, ir viešai paliudijo pats "Literatūros ir Meno" redaktorius V. Reimeris. Grįžęs iš Maskvos rašė (birž. 3): "Laiškas uose gausiai skelbta medžiaga nebepatenkina žingeldžiųjų. Jiems norisi ją papildyti asmeniškai pačių dalyvių nuomone, atskiru, tegu net ir neobjektyviu požiūriu".

V. Reimeris, tačiau, nesirijo parašyti daugiau, negu jau buvo viešai rašyta. Neužsiminė apie svarbiausią visuotinio smalsumo dalyką — apie A. Solženicino laišką suvažiavimui. To laiško turinys birželio 3—5 d. pasirodė net Paryžiaus ir New Yorko laikraščiuose, tai apie jį turėjo būti girdėta ir suvažiavi-

mo bent užkulisiuose, nors viešai užsiminimai apie jį ir buvo užgniaužti. Lietuvoj iš suvažiavimo grįžusieji gal ir papasakojo apie tą laišką intymiai draugams, bet viešai tyli. Bet, kas iš jų nesužinojo, galėjo išgirsti iš užsienio radijo.

Vakarų spaudos dėmesį nuo to drąsaus protesto prieš bolševikinę cenzūrą atitraukė tuo metu kilęs Izraelio - arabų karas. Ir laisvojoje lietuvių spaudoje tas protestas liko tik trumpai ir nedaugelio tepaminėtas, nors, Lietuvai esant tame pačiame

kalėjime, Solženicino protestas, be abejo, atitiko ir daugumo lietuvių intelektualų nusiteikimą. A. I. Solženicinas, dar Chruščiovo laikais pasaulį pagarsėjęs "Vienos Ivano Denisovičiaus dienos" autorius (ten jis atskleidė autentišką sovietinių baudžamųjų stovyklų paveikslą), dabar savo atvira laiške nuogai išsirengė bolševikinės cenzūros sistemoi ligi šiol — net ir vadinamojo "liberalizmo" metu — tebeslėgiantę ir lietuvių literatūrą bei kūrybinę mintį. Stebinti — kartais tikrus, kartais tik pasivaizduojamus — režimo kaip ir suberalizmo reiškiniai Lietuvoje, bet vengiant įklimpti į netikrovės iliuzijas, būtina įsžiūrėti ir į tebeveikiantias dvasinės "laisvės" sąlygas, apie kurias Lietuvos kviestiniai tyli, bet kurias štai kaip apibūdina rusas rašytojas:

"Mūsų rašytojams nepripažįstama ir nesuteikta teisė reikšti savo suvokiamus sprendimus apie žmogaus ir visuomenės moralinį gyvenimą, arba savą būdą aiškinti socialinius klausimus bei istorinius patyrimus, taip giliai juntamus mūsų šalyje."

"Kūriniai, kurie būtų išreiškę brandų žmonių mąstymą, kurie būtų galėję tinkamu metu turėti išganingos įtakos dvasinėje srityje ar visuomeninės sąmonės augime, buvo cenzūros uždrausti ar sužaloti, vadovaujantis smulkučiais, savanaudiškais ir nacionaliniu požiūriu trumparegiškais sumetimais."

"Puikūs jaunu, tuo tarpu dar nežinomų autorių darbai šandien redaktorių atmetami vien todėl, kad, girdi, jie "nepraėis".

"Daugelis rašytojų sąjungos narių, net delegatų šiame suvažiavime žino, kaip jiems patiems teko nusilenkti prieš cenzūros spaudimą ir daryti nuolaidas savo knygų mintyse bei struktūroje, perrašinėti ištisus skyrius, dėti blankas antraštes, kad tik pagaliau išvystų jas atspausdintas, nors ir nepataisomai sužalotas."

"Literatūra negal' klestėti tarp "leista" ir "neleista", tarp "ta gali, o to negali". Literatūra, kuri nėra savo meto visuomenės atsivėrimas, kuri nedrįsta perteikti visuomenei jos kančių ir rūpesčių, kuri laiku neįsijauja dėl moralinių ir socialinių pavojų grėsmės, — tokia literatūra nenusipelnė literatūros vardo; tai tik fasadas. Tokia literatūra rasloja savosios visuomenės patikėjimą, ir išleistieji kūriniai vartojami kaip "vynojojamasis po- pierius, užuot juos skaičius". E.

MOVING
perkrausto baldus iš arti ir toli.
A. BENIULIS
Chicago, Ill. 60629, Tel. RE 7-7083

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY
Manufacturers

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbimų rėmai ir metalų apdėti rėmai.
2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. VIRginia 7-7258 59

METROPOLIS-RESTORANAS

6532 S. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL. — TEL. 476-9009
Vienintelis lietuviškas restoranas su gerais patiekalais, kaip šašys, šnicelis ir kt. didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų gėrimų. Lietuviškoj jaukoj nuotakoj galėsite praleisti laiką, skanintį pavai-gyti ir atsigalvinti.
Atdara kasdien nuo 3 val. popiet iki vėlamos. Šeštadi. ir sekmadi. nuo 12 val. d. iki vėlamos. Visi prašomi atsilankyti.
Savininkai PETRAS IR ANTONINA KAUSAI

Mūsų erdviose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų modernių baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kt. namams reikmenų.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA
ROOSEVELT FURNITURE CO.
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS
2310 W. Roosevelt Road Tel. Sēley 3-4711
Atdara pirmadi. ir ketviri. 9—9 val., antri. treči. ir šeštadieniai nuo 9 iki 6 val. Sekmadi. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų

MECHANICAL ENGINEER

OUR POSITIONS ARE FOR YOUNG MEN WHO WANT RESPONSIBILITY, CHALLENGE AND A REWARDING CAREER WITH THE WORLD'S LEADING INTERNATIONAL MANUFACTURER OF MEDICAL AND SURGICAL SUPPLIES.
Degree in Mechanical Engineering required. Recent graduates are welcome, as well as the experienced M.E. Position involves machine design and development work. We are expanding our staff engineering in a non-defense area. We presently have 3 plants in Nebraska and currently employ over 1,100 persons.
These are excellent career opportunities with a stable, progressive company. Working conditions are tops and our fringe benefits program is second to none.
SALARY OPEN
Send resume in confidence, include education background, type and length of experience, and responsibilities of this position.
Write, visit or call Personnel Manager. Ph. (402) 564-3181
BECTON, DICKINSON & CO.
OF NEBRASKA
INDUSTRIAL SITE COLUMBUS, NEBRASKA 68601
We are an equal opportunity employer.

VISIT BEAUTIFUL GRAYMOOR

PILGRIMAGE SEASON
Sundays From June 1st Through October 29th
Masses 10:45 11:45 12:45 * St. Anthony Devotions
Special Prayers for Christian Unity
Graymoor 5 miles north of Peekskill, N. Y. on Rt. 9
BUSES LEAVE
Port Authority Bus Terminal 41st & 8th Ave. N.Y.C. 9:15 a.m.
Tickets at Window 17 Buses Leave Graymoor at 4:00 p.m.
Tel. Longoda 5-0375 or Longacre 4-9484.
in New Jersey call Hubbard 7-4300 (Mohawk)
For further information write
Fr. Guardian S. A. Graymoor Friars Garrison N. Y. - 10524
Telephone GARRISON 4-3671. Code No. 914
WRITE FOR FREE VISITORS DIRECTORY

Pristatoma Visokių Rūšių STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMAI MEDŽIAGA

CARR MOODY LUMBER CO.

STASYS LITVINAS, Prez.
3039 So. Halsted St., VI 2-1272

Apkainavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai

Raštinė atdara kasdien nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro ir šeštadieniai iki 2 val. p. d.

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEČEJAMS

Daug sutaupysite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis. Kalėdoms. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmadi. ir ketvirt. vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629
Tel. PK 6-8998

Mes mokame **4 3/4%** ant risų sutaupų per annum

MIDLAND SAVINGS

4040 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632
Telephone CL 4-4470
August Saldukas
Chairman of the Board

LIETUVI, ATOSTOGAUK SMAGIAI!

Pigu. Svaru. Seimoms ir pavieniams. 200 pėdų nuo Atlanto. Atsilankę nesigailėsite.

Florida Surfside resortas, Pompano Beach.
710 South Ocean Blvd. (A-1-A).

Kviečia: sav. E. RUDAITIS ir K. JUŠKENAS

Tel.: Chicago LA 3-9219. Florida: Area code 305-942-2400

Artesian Restaurant

2432 West 63rd Street (63rd & Artesian)

- Skanūs valgiai
- Geras patarnavimas
- Puiki atmosfera

PIETOS
\$1.65 & \$2.25

JOKIO LAUKIMO — GREITAS PATARNAVIMAS
TALPA — 350 SĖDIMŲ VIETŲ

Rezervacijoms skambinkite — 436-4622.

Atdara vakmadi. iki ketvirtadi. 6 v. ryto iki 1 v. ryto, penktadi. ir šeštadieniai iki 5 valandos ryto

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Joseph F. Gribskauskas
Executive Secretary

4 3/4%

ON INVESTMENTS
Units of \$100.00
Dividend Checks
Mailed Quarterly

5%

ON BONUS SAVINGS
Units of \$1,000.00
For 3 Years
Dividends Paid
Quarterly or Compounded

1447 So. 49th Court
CICERO, ILLINOIS 60650
Phone (Area Code 312) 656-6330

HOURS: Mon. 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat. 9-1; Wed. Closed
Savings in By The 10th Of The Month Will Earn From The 1st.

LIETUVISKA VALGYKLA. GRAZIAUSIAS LIETUVISKAS RESTORANAS, KURIAME GAMINAMI LIETUVISKI VALGIAI.

Atdara — nuo 6:00 valandos ryto iki 8:00 valandos vakaro.

"PALANGA" RESTAURANT

6918 So. Western Ave. — GR 6-9758

JADVYGA ir JUOZAS BARTKUS, Savininkai

FOTOGRAFAS ŽAVIOMS NUOTAKOMS

Gowns by Martha
PORTRAITS • CANDIDS
3213 South Morgan St. YA 7-5858

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. B. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING

4 3/4%

Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D.

Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS: ANTRADI. ir PENKTD. 9 v. r. iki 5 v. v. KETV. 9 v. r. iki 9 v. v. ŠEŠTADI. 9 v. r. iki 12 v. d. Trečiadi. uždaryta

PAPUOSKITE BUTĄ NAUJOMIS UŽUOLAIMOMIS. DAR SUSPESIME PAGAMINTI PAVASARIO SEZONUI. TIK PASIRŪPINKITE PAS

STEIN TEXTILE CO.

urminėmis kainomis iš tūkstančių jardų užuolaidoms dekoratyvinių medžiagų, ne iš mažų pavyzdžių, bet iš didelių ritimų: damasko, brokados, "boucle's" ir "fiberglass".

PIRKSITE NEBRANGIAI IR GAUSITE DOVANĄ.

STEIN TEXTILE bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilnonių, šilko, nylonų, tafetų, aksomo, ANGLISKŲ MEDŽIAGŲ paltais ir kostiumams siuntimui artimesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą už žemas kainas.

616 W. Roosevelt Rd., Chicago 7, Ill., WA 7-3737

Atdara kasdien ir sekm. 9:15 r. iki 5:30 vak. Pirmadi. uždaryta.

Nemokama vieta mašinoms pasistatyti už kampo į šiaurę Jefferson Street — Cherm's aikštėje.

Perskaite Draugą, duokite kitiems pasiskaityti.

Vida Krištolaitytė. "Aerial Aquatic" Nuotr. Ged. Naujokaitis

Prieš Vidos Krištolaitytės drobes

Nėra nuostabu, kad šiais laikais tiek daug žmonių vadina save dailininkais. Nuostabiau, kad kartas nuo karto mūsų gyvenime pasirodo dailininkas, kuris savo mene išmatuoja tuos skirtumus tarp mūsų pavienių išgyvenimų, kada mes pasisavinam išorinė visatą sava patirtimi. Ir visi tie skirtumai sudaro tą laiko spalvą, kuri yra atskleidusi vienam ar kitam dailininkui. **Vida Krištolaitytė** kaip tik yra tokia mūsų dailininkė, kuri sugeba sugriebti žmogaus išgyventus momentus. Mes gi sudedam tuos visus išgyvenimų skirtumus ir tą vienišą žmoniškumą, vadinamą laiku. Gal dėl to ir žmogus yra tik laikina apraška žemėje, kuri dailininko pastangomis tampa įprasminama. Laikas yra labai dekingas menui, nes pats žmogaus gyvenimas yra tik laikotarpis, kuris, savyje išgyventas, meniskai išsiskleidžia. Tačiau ne visi žmonės jaučia savo išgyvenimų reikalingumą. Ir tik tie žmonės, kurie giliai išgyvena fizinę visatos eigą, yra tikrieji dailininkai. Jų menas yra mūsų gyvenimas. Viena iš tokių yra ir Vida Krištolaitytė.

Ji yra dailininkė visa savo prigimtimi. Ji yra dailininkė, kuri žiūri ir mato pačią tiesiogiausią prasmę. "Mano akis yra svarbiausia mano kūno dalis", sako Krištolaitytė. Ji žvelgia į baltas drobės platus ir mato tą tuštybę, kurią užpildyti gali tik žmogaus gyvenimas, susipratęs būti savu. Ne kokie kiti idealai rūpi Krištolaitytei, bet žmonės. Ir ji su teptuku, lyg su kalnu, išskaptuoja iš drobės tuščias vietas ir jas apvelka spalvomis. Vėšūs bruožai, gilūs brūkšniai, ploni laukai, storos dėmės apsiaustos dažais. Tai cheminė spalvos dinamika, primenant atominio pasaulio įtampos pusiausvyrą. Ir Vidai Krištolaitytei ne tiek spalva svarbi, bet žmogaus kūno įtampa, kuri išlaiko tą pusiausvyrą tarp sveiko instinkto ir gamtos, tarp alkio ir gėrio, tarp spalvos ir dėmės, tarp nuovargio ir intensyvių pergyvenimų, tarp vidinio gyvenimo ir fizinės gamtos atramos taškų.

Turėjom progos pamatyti Krištolaitytės tapybos darbus Hartforde šiemet. Visi, kurie ten buvo, stebėjosi Vidos Krištolaitytės tauriu žmogiškumu, kurį savo paveikluose ji atskleidė. Paprastą žmogų ir jo gyvenimą čia neužtemdė joks debesėlis, uždengdamas tikrąją šviesą; jokia saulė neugdė šėšėlių ir nepridengė žmogaus. Ir šis atviras pasididžiavimas, kuris aiškiai ir teisingai parodo žmogų visoj savo gyvenimo iš-

pločiu. Dr. Jurgis Gimbutas rašo apie liaudies buities muziejus po atviru dangumi. Antanas Rukša tęsia studiją apie humanizmą Lietuvoje. Apžvalginėje dalyje žvelgiama į susidariusią situaciją po LB rinkimų, stebėtojo iš arti aprašomi kampuoti įvykiai Amerikos katalikų universitete, minimas skautininko A. Saulačio 60 metų jubiliejus. V. Jakubėnas aptaria A. Stempužienės ir D. Lapinsko koncertą, Jonas Rugis kelia dviejų kultūrų klausimą, o kun. P. Celiešius apsisloja prie posusirinkiminių nuotaukų religiniame gyvenime. Recenzuojamos knygos: A. Gustaičio "Ir atskrido juodas varnas", dr. K. Račkausko "Lietuvos konstitucijos teisės klausimais" ir plačiau peržvelgiamos kan. Mykolo Vaitkaus memuarinės knygos.

"Aidus" leidžia lietuviai tėvai pranciškonai. Metinė prenumerata \$7.00, administracijos adresas: 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y. 11221. Redaguoja dr. Juozas Girnius, 27 Juliette St., Boston, Mas. 02122.

● **Kazys Jonaitis - Žilvytis, SIELOS BALSAS.** Eilėraščių rinkinys. Ilustravo dail. Vladas Vijeikis, Chicago, 1967 m., 74 psl., kaina \$2.00. Formatas 5 1/2 x 8 1/2 incho. Autorius — lietuvis vaistininkas, vyčių veikėjas, buvęs centro valdybos pirmininkas ir buvęs jū žurnalo "Vyčio" redaktorius. Taigi — žmogus, gyvenęs Dievo ir Tėvynės meilės idealais, sugebąs valdyti ir plunksną, kas atspindi ir šiame leidinyje, kurį jis dedikuoja Lietuvos vyčiams, gautą už parduotas knygas pelną skirdamas vyčių Stipendijų fondui.

Knygoje daug sentimentalios pagarbos religiniams idealams, Lietuvai, vyčiams, daug patriotinių ir taurių moralinių motyvų, bet taip pat atspindi autoriaus domėjimasis menu, gamta, laisve. Eilėraščių daugiausia iš 1920–1922 m., derinasi su lietuvių XIX šimt. pabaigos ir XX šimt. pradžios eilėdara, kur daugiau minties, negu poetinių priemonių.

(J. Pr.)

A. Gladkauskas

Nauji leidiniai

● **AIDAI, 1967 m., birželio mėn., nr. 6.** Naujame žurnalo sąsiuvinyje dr. V. Mar. antruoju tęsinu jau baigia įdomų savo straipsnį "Tautiškumo klausimas sovietinėje praktikoje". Statistika ir konkrečiai faktais parodomas fizinis ir dvasinis genocidas, rusų vykdomas jų pavergtose tautose. Po puslapių poezijos šį kartą duodama Sersers M. Jurgitos Saulaitytės, Albino Baranauko ir Lietuvoje rašančios Janinos Degutytės. Spausdinamas A. Zubro diskusinis straipsnis "Atramos beieškant", kuriame svarstomos mūsų bendruomenės ir mūsų tautos problemos pasauliniu

Automobilio nelaimės atveju skambinkite
(In case of accident, call)
COUNTRY AUTO REBUILDERS
GR 6-7777 24 hour towing service

Karoserijos taisymas, stabdžiai, motorai, tepimas ir suauklūs pataisymai

FRONT WHEEL ALIGNMENT — WHEEL BALANCING
BODY AND FENDER WORK
PAINTING, MECHANICAL REPAIR

2423 W. 59th St., Chicago, Ill., 60629
Savininkas — MIKAS ČESAS

SKIP'S Self Service LIQUOR STORE

5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202

JUNE - BIRŽELIO 29, 30 ir JULY - LIEPOS 1 D. D.

LAVIE VSOP 10 Year Old Imported
ARMAGNAC Fifth \$4.98

ROYAL TORO 10 Year Old Imported
PORTUGAL BRANDY Fifth \$3.09

BISQUIT 3 STAR COGNAC Fifth \$5.29

GRAIN ALCOHOL 190 Proof U.S.P. Fifth \$4.89

GOLD RIBBON NEW YORK STATE
Champagne, Pink Champagne or
Sparkling Burgundy Fifth \$1.98

CHOICE OF TWO POPULAR BRANDS OF
CANADIAN WHISKY Fifth \$4.98

POPULAR BRAND of Imported
SCOTCH WHISKY Fifth \$3.39

3 FOR \$10.00

BARENFANG Imported German
LIQUEUR Fifth \$5.98

LOWENBRAU or WURZBURGER BEER
Case of 24—12 oz. Throw Away Bottles Case \$7.95

HAMM'S BEER
Case of 24—12 oz. Throw Away Bottles \$3.49

ELECTRICAL ENGINEERS Join LITCOM INDUSTRIES

Litcom Division of Litton Industries, Inc., has a variety of engineering positions in the communications field, offering personal and professional growth opportunities to the successful candidates.

Openings Exist in the Following Areas:

CIRCUIT DESIGNERS

Diversified experience in circuit design of analog and digital circuits, strong analytic ability and practical experience in R&D areas of advance information processing systems, background with worst case design and analysis of circuits using solid state devices. BSSEE required. MSSEE desired with 4-8 years experience.

RADIO ENGINEER

Experienced in HF & VHF amplifier and mixer design desired in allied fields of phase locked systems, voltage controlled oscillators, APC and servo systems. BSSEE required with 5 years experience.

PRINCIPAL ENGINEER

Experience required for an integrated circuit and large scale integrated circuit applications group. A knowledge of IC technology and application is essential. Present circuitry and requirements of existing and proposed equipment will be studied with the goal of redesign using L.S.I. circuits. Both linear and digital applications exist. Will work with present engineering group and existing L.C. manufacturing facility to design and achieve acceptable L.S.I. chips. BSSEE required. MSSEE desired with 6-8 years experience.

JR. & SR. ENGINEERS

Experience in application of available integrated circuits to digital and linear circuits. Experience with digital registers and/or linear amplifiers helpful. Will assist in redesign of existing and proposed equipment to design using large scale integrated chips Jr. & Sr. types required. BSSEE-MSSEE with 2 to 5 years experience. Ranges depending on experience.

COMPUTER ENGINEERS

Experienced in programming airborne computers, systems simulation on scientific general purpose digital computers, knowledge of aircraft navigation equations desirable. BSSEE or BS Math with 5 years experience.

DIGITAL ENGINEERS

Exper. on one or more of the following: Computer arch'tre, Auth'metic system design, Memory design, Input-output system design. Application of integrated circuits and large scale integration. Exper. with airborne computers desirable. 5-8 years experience BSSEE, BSSEE or MSSEE preferred.

Excellent Company Paid Benefits
Please call collect, or send resume stating present salary & salary desired to:
BOB WALTER (914) 636-1620

LITCOM

1 LeFevre Lane

An Equal Opportunity Employer

Division of
Litton Industries

New Rochelle, N. Y. 10802

PLANINGAS TAUPYMAS

- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Metinis dividendas 4 1/4% išmokamas du kart per metus už visas taupymo sąskaitas.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

MOKA GERUS DIVIDENDUS.
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

PASKOLOS

perkant namus daromos ūgiems terminams ir prieinamais nuosimčiais mėnesiniais išsimokėjimais.

DEL INFORMACIJŲ KREIPKITE

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO ILL. 60608

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;

Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

SEARS

HERITAGE MEMORIALS
ANTKAPIAI IR
PAMINKLAI
yra pilnai garantuoti
Sears, Roebuck and Co.

KAINOS nuo \$74.95; į tą kainą įeina pristatymas ir padėjimas ant kapo. Kapinių mokesčiai atskirai.

SUTAUPOTE • APTARNAVIMAS • PATENKINTI

6153 South Western Ave. Tel. HEmlock 4-4800

THOMAS J. KEARNS, vedėjas.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

2533 West 71st Street Tel. GR 6-2345 - 8
1410 So. 50th Ave., Cicero Tel. TO 3-2108-09

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Trys Moderniškos Kopyčios:

4605 - 07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741 - 2

4330 - 34 South California Avenue

Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852

MAZEIKA & EVANS

FUNERAL HOME

THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS

Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-9800

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYČIA

Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų laidotuvių ir kitų papuošimų

2448 West 63rd STREET

Telef. PROspect 8-0833 PROspect 8-0834

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON

SAVININKO

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

3911 West 111th Street

Didžiausias Paminklams Planų

Pasirinkimas Visame Mieste

Telef. — CEDarcrest 3-6335

Vienas blokas nuo kapinių

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 W. 69th STREET

Tel. REpublic 7-1213

2314 W. 23rd PLACE

Tel. VIRginia 7-6672

PETRAS BIELIONAS

4348 S. CALIFORNIA AVE.

Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO HALSTED STREET

Tel. YArds 7-9111

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

10821 SO. MICHIGAN AVE.

Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-1138 — 1139

VASAITIS — BUTKUS

1446 SO. 50th AVE., CICERO, ILL.

Tel. OLympic 2-1003

LAWN FUNERAL HOME

7909 STATE RD., OAKLAWN, ILL., Tel. — 636-2320

Perskaite Drauga, duokite kitiems pasiskaityti.

Spygliai ir Dydžiai

Redaguoja dr. S. ALIŪNAS

ŠIAPUS IR ANAPUS JORDANO

Jordanas skiria žydus nuo arabų, kad daugiau nebesimūštų, o kad jiems ten būtų linksniau, tai Jungtinės Tautos vyksta draugiški pasikalbėjimai. Ir vis taip, vienas už žydą, kitas už arabą. Ir lietuviai taip pat, vienur ar kitur susirinkę ir karingumo laipsnį pakėlę marte liu, nesutaria, už kurį Jordano pusę galvą gulditi, už arabiskąją ar žydiškąją. Bet ta Jordano upė skiria ne tik arabus ir žydus, bet ji teka mūsųose čia visur, pvz. net ir kalbant apie sportininkus. Vieni, kad reikia likti šioje pusėje, o kiti, kad reikia vykti į kitą pusę ir pasiklausti kalbų, kaip tu čia vergauji amerikoniškiems kapitalistams ir, anot "Vilnius", badu miršti. Vieni galvoja, kad tik šioje pusėje galima laisvai kurti, gi trys didieji genijai — Mizaras, Morkus ir Margeris galvoja, kad anoj pusėj laisviau ir ten jie ne kaip čia grafomanais vadinami, o plačiosios šalies kūrėjais, kur nepataikius šokinėti pagal literatūros geniaus enkavedisto bato skyrius, galima susipažinti net ir su Sibiriū honoro saskaiton.

Jordanas skiria ne tik arabus nuo žydų, bet net ir tėvus, gegužines vaikams ruošiančius. Vieni sako, kad reikia gegužinėje duoti žmonėms ir išgerti, nes nesą tokio vaiko, kuris nebūtų matęs tėvo arba tėvo draugo stiklėlio nepakeliant, o kiti sako, kad nereikia, girdi, tegu eina kitur gerti, nes jų pinigai ir kitiems reikalingi.

Vieni sako, kad reikia užmirti, jog kažkada kapas ir vagonus grūdo ir prosu nugarėles lietuviams lygino ar virvėmis žaboję, mat, reikia dabar žvelgti į komunistinį kacapelį meilės ir dialogo akimis. Nes, kas jau padėjo kojėles, tai to vis tiek nebeatgaivinsi ir jam iš to dialogo su komunistu nebebus nuostolio, gi pelno tai, girdi, gali būti. Tave gali apvisti, jog sovietijoj taip gerai, kad net pavydėti pradėsi, kodėl taip žmonės ten taip gerai gyvena, o čia tave kankina visokie fondai ir aukų rinkėjai. Tiesiog gali į grabą nuvaryti. Kiti sako, kad kacapelis jau dabar pasitaisė ir, kai veža į Sibirį, duoda vandens, o kalėjime ne po visais pirštais adatas varo, o tik po didžiaisiais, o be to, duoda visada didžiausią laisvę keikti Ameriką ir Izraelį, kuris, taip sakant, baisus agresorius ir ko gero ne tik arabus, bet ir visą Sovietiją užkariaus, ir Izraelio žydai susijungs su Maskvos žydais.

Giškai, kaip Jungtinės Tautos tarp arabų ir žydų, vykio ir Čiurlonio galerijoj Chicagoj. Vieni kitus taip švariai nuprausė, kad švaresnių sunku būtų besurasti net labiausiai nugyventame arabų ar žydų senamiesčių kvartale.

Cicero mieste lituanistinė valdžia nutarė, kad reikia dar priliginti lituanistinio mokslo metus, tačiau kitoje pusėje Jordano gyvenantieji nutarė, kad gudriems nereikia ilgai mokytis, ir K. Donelaičio mokykla sutrum-pino mokslą pora metų. Tegu

tie Cicero arabai terliojasi, gi K. Donelaičio mokykla, kaip Izraelis, žaibiškai į vaiko pakaušį lituanistiką smogia.

Šiaip jau vasarą, prie kurio ežero bebūtum, manytume, kad nėra labai sveika žaisti arabų ir žydų žaidimą ir su savo tautiečių per Jordano upę šakaliukais mitytis arba net ir gerkais akmenėliais dėl kokios muzikinės recenzijos, veikėjavimo, knygos aptarimo, ypač dėl kokio paveikslėlio, nes kas gi šiandien nėra dailininkas. Linkim kaimynams susitikimų metu nežaisti žydų arabų žaidimo, tegu jie ten Jungtinės Tautos per Jordano spiaudo, gi mes vasaros atostogų proga kviečiame neutraluman A. Gustaičio žodžiais:

Dažnai taip noris kitus išplūsti, Ar juos apverkti ateina ūpas, O iš to nori tik atsidusti — Ne mano kiauulės, ne mano pupos. L. R.

Lašiniai. Margeris ir Amerika

Lietuvoje dr. Margerio išleistoje knygoje "Mirties kvieslys" rašoma: "Su pagaliuku pasmeigė lašinių gabalėlį ir, pakėlęs prie akių ilgai žiūrėjo, lyg į vertingą brangenybę ar relikviją". Kur manote taip buvo? Ogi badu stimpantčioje Amerikoj, Chicagoj, kurios badu mirštančius darbininkus Margeris aprašo.

GERAS DAKTARAS

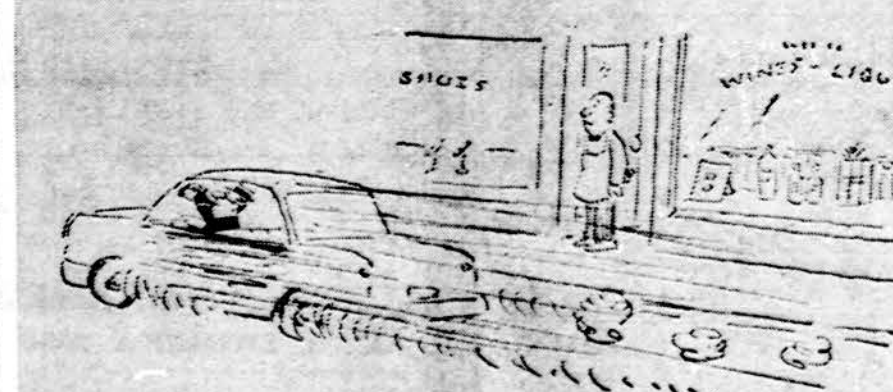
Pas gydytoją užėina jaunas vyriškis ir sako: — Laba diena, daktare. Aš atėjau tamstai padėkoti už gydymą.

— Bet tamsta nebuvo ir nei mano pacientas, — nusistebi daktaras.

— Taip. Bet tamsta gydei mano dėdė. Aš esu jo palikimo paveldėtojas.

Prasau du butelių degtinės

Prasau du butelių kraujo

TARYBINIS POKALBIS

Siaulių restorane susitikę du draugai:

— Kaip čia yra, kad tu dar nesi kompartijos narys, nors užimi tokias atsakingas pareigas fabrike?

— Visai paprastai, — atsakęs pirmasis, — kai būnu išgėręs, rajono sekretorius nenori manęs įrašyti partijon, o kai esu blaivus — aš pats nenoriu jon įstoti.

AMŽIUS SOVIETIJOS

— Pagal vėliausius statistikų apskaičiavimus, Sovietų Sąjungos piliečiai gyvena šimta metų.

— Kaip tai?

— Labai paprastai — tiek laiko pagal naują ekonominį planą reikia išimokėti automobilui.

KETVERTUKAS

Studentas, sutikęs ūkininką, vedantį du jaučius parduoti, norėdamas pasijuokti, sako: — Na, kurgi taip skubinate, net visi trys?

— Tai, dėkui Dievui, kad su tikome ketvirtą! Keturiese bus linksniau.

Kompromisas

Vienas skaitytojas atsiuntė tokio turinio pasiūlymą: "Vyks ta kova dėl Salomėjos Nėries. Gerb. prel. Krupavičius siūlo ją dėti ant altoriaus, o kiti kišti į pragarą. Mes siūlome, kai baigsis dvikova, patalpinti skaistyklon".

— Ponas, palaukite, aš eisiu ir žmonos paklausiu, kokia mano tuo reikalu nuomonė.

Kiepuros tautybė

Lenkas, sutikęs amerikietį, sako:

— Ar girdėjai apie mūsų tautietį Jan Kepurą, žymiausią pasaulinį tenorą?

— Kaip tai, jūsų tautietis? Jis yra amerikietis, — sako amerikietis.

— Iš ko sprendžiate, kad jis yra amerikietis?

— Iš jo vardo ir pavardės. Juk jis yra "Janke Pure" — tikras jankis, tik jūs rašote neteisingai.

— Didžiausias pasikalbėjimo menas yra tyla.

Čia ne laidotuvis, bet kaip "Tiesa" skelbia birželio 12 d. Vilniaus elektros skaitiklių gamykloje įvykęs entuziastingas mitingas, kuriame darbininkai su džiaugsmu pasmerkė agresorius Izraelį ir Ameriką. Net ir mums miela pažūrėti į tuos linksnius veidus. Nuotr. "Tiesos"

SIMULIACIJA IR STRATEGIJA

Vienas mūsų kariuomenės vadų sakydavo:

— Žmogus be kara maksla tai kiauulė.

Ar tai buvo aukštaitis, suvalkietis, dzūkietis net ir žemaitis, visi aiškiai suprato šių žodžių prasmę, tik žydėliai nelabai norėjo persiimti šiuo mokslu. Prie kariuomenės dalinių žydėliai buvo kaip linksmasis priedas. Rikiuotėje kojos nepakeldavo, apsisukti nepataikydavo, o ką begalvoti apie šaudymą. Kada priversdavo šaudyti į taikinį, būtinai užmerkdamo akis ir atsukdavo galvą į šoną. Iš tokio šaudymo vienintelė geroji pusė buvo ta, kad nereikėdavo lopyti taikinių. Viską susumavus, žydėliai buvo laikomi vieni iš geriausių simulantų ir kaipo tokie daugiausia pakliūdavo į virtuves ir sandėlius arčiau visokių gėrybių.

Kas be ko, aukštaitiai, suvalkiečiai, dzūkai taipgi ir kapsai irgi turėjo savo bendrą strategiją. Kuopos, kurios pasižymėjo nedrausmingumu, kurios egzistavo kaip palaida bala, paradų, manevrų ir šaudymų metu dažniausia išeidavo su pagyrimais.

Pažiūrėkime, kas atsitinka, kada simuliacija sujungiama su strategija. Žydai per amžius laikyti kaip niekam tikę kariai, per karus su arabais pasirodė geriausiais kariais, neužmerkdami ir nenusisukdami, nes, kol prisimerksi, gali priešin ir pasprukti, vieną akį jis laiko visada užsirišęs.

Sunku šiais laikais žmogui susigaudyti ne tik politikoje, bet ir strategijoje.

Uknolis

— Žmogau, tu šauki gelbėti, bet aš negaliu daryti tokio svarbaus veiksmo be kompartijos nutarimo.

PUDRA IR VANDUO

Berniukas, nučiupęs motinos pudrą, pudruojasi. Tai pastebėjusi 5 m. sesutė sako:

— Padėk pudrą, tik moterys pudruojasi, gi vyrai prausiasi.

VELNIO POKŠTAS

— Ko tu toks linksmas? — klausia senas velnias jaunesnio.

— O, aš uždariau moterį krautuvę, kur yra 1.000 skrybėlačių, bet nėra veidrodžio.

NENORI PER DAUG

Plikas pilietis užėjo į vaistinę ir paprasė vaistų plaukų augimui sužadinti. Vaistinėje tokių buvo.

— Ar norite didelį butelį ar mažą? — paklausė vaistinininkas.

— Mažą, atsakė plikas. Man nepatinka labai ilgi plaukai.

— Mūsų nedideliam krašte buvo nesunku įžiūrėti ir kaimyno marškinių sagą.

Lūdas Dovydenas

— Duok pesimistui virvės gabalą, tai jis pasikars, duok optimistui virvės gabalą, jis pradės cigarų fabriką.

ATOSTOGOS

Poilsio reikia, poilsio gero: skubėkime į gamtą, kur vėjas šnara, saulutė kur žaidžia tyram vandenį ir kviečia kūnelį gerai pamirkyti, pavargusių dulkėse mano pajudusio, kur juodeji musė ar uodas, čulpija kraują visai jau apmirus, užterštą kraują ir užkrėstą virusais.

Sukraukim vaikus, lagaminus, šunis, gerai užspauskim mašinos duris ir važiuokim į vasarnamį miela, kur galėsim vėl išstis dieną vakuoti grindis, dažyti moderniskai sieną, kalti tvoras ir pianti sužėlusią pievą, praktikuoti iš peties, kad nebūtų prasciau už kaimyno pastogę, kad būtų mandriau.

Taip jaukiai gamtoj paisėje, paršvilpsim namo tūkstantinę elję mašinų linksmai prasitrynę (nesvarbu, jei skauda sėdynę) daugiau, negu pusę dienos. Vaikai ir šunys tau lips ant galvos, bet namuose vonioj purvą nuplausim ir iš naujo sunkios darbo dienos lauksim.

Bima

Mintys prakalbų pagerinimui

— Šiais laikais vaikui sunku pasisėpti po motinos sijonu; tai norėdamas padaryti, vaikas turi užlipti ant kėdės.

— Dangu į pragarą būtų galima paversti, angelus patalpinus į Vilniaus namus su bendra virtuve.

— Amerikos politikai stengiasi savo kalbomis visada visus pralinksminti, kad jei taip toliau anekdotus pasakos, tai spygliuotus sugundys tapti politikais.

— Seniau, važinėjant arkliais, mažiau nelaimių būdavo todėl, kad atsakomybės turėdavo ir arklys, ne vien tik važiuotojas.

— Geros jausmų darnos yra tas žmogus, kuris, darydamas tą pačią klaidą kelintą kartą, nepradeda nervintis.

— Užuot mylėjęs savo priešus, pradėk geriau elgtis su draugais.

— Optimistas mato šviesą dažnai ten, kur jos nėra, o pesimistas tą nesantį šviesą stengiasi užpūsti.

— Būk išmintingesnis už kitus žmones, bet to jiems nesakyk.

— Paskolinta knyga negrąžinama todėl, kad lengviau pasi- laikyti knygą, negu jos mintis.

— Šampanas Sov. Sąjungoj yra toks vynas, kurį geria liaudis kompartiečių lūpomis.

— Senmergė yra nelaiminga, neištekėjusi moteris.

— Šis amžius yra ekonomijos, nes gali išleisti pinigų, kurių neturi arba kurių negali gauti.

SPAUDOS APŽIŪRINĖJIMAS

— Turizmas ir realizmas. "Chicago Sun Times" birželio 12 d. išspausdino šią linksną naujieną:

"Vienas žmogelis miręs nuėjo dangun. Ten atsiradęs, jis stipriai nusivylė, nes danguj buvo bemaž taip, kaip ir žemėje. Jis paprasė vyriausiąjį angelą ir gavo leidimą pasidaryti dar ir pragare. Nusileidęs pragaran, jis nustebė — viskas taip gražu, taip tvarkinga, tartum gražiausias rojus! Žmogelis grįžo dangun ir painformavo vyriausiąjį angelą, kad danguj nebe, pasiliksiąs. Išsikraustė pragaran. Bet — jo didžiausiam nustebimui, pamatė visiškai skirtingą vaizdą: visur pilna dūmų, visur tamsu, niūru, lavonai netvarkingai išmėtyti pakampuose. Stipriai sukrėstas, jis kreipėsi į šėtoną, klausdamas, kodėl viskas čia taip pasikeitė nuo jo pirmojo vizito. Šėtonas atsakė: "Na, mat, pirmąsyk buvai turistais".

Tai liečia ne pragarą, bet raudonąjį rojų.

— Maskva ir Izraelis. Jungtinės Tautos kursuoja ši žinia: Aukščiausiam desperacijos laip sny arabai per Kairą paklauso Maskvą, kada ji atpildysianti ginklus, kuriuos Izraelis sudaužė ar į savo sandėlius sukauptė. Pirmą paklauskite Mošes Dayano, kokių ginklų jam dar trūksta.

— Ateizmas, duona ir ožys. "Drauge" kun. J. Kubilius taip linksmai sprendžia amžinus klausimus:

"Ateistas, matydamas ūkininką vedantį parduoti ir turgų ožį, tvirtintų, kad ūkininkas veža ožį parduoti, pagal logiką turėtų sakyti, kad ožys veža ūkininką parduoti. Dar ryškesniam vaizdai susidaryti apie Donieles ateisto logiką galima būtų dar tokį pavyzdį paimti. Donieles ateistas, radęs savo kambaryje padėtą duonos riekę, turėtų tvirtinti, kad tos riekes atsiradimo priežastis gali būti daugiausia duonos kepalas".

— Sovietų Sąjungoj, kaip skelbia King Features Syndicate, yra ir medžiotojų, tačiau tai sukelia nuostabą, nes kaip galį jie medžioti pagal partijos liniją.

Rašyk apie pernįkštį sniegą Bėdon patekusius žiopių, Rašyk, jei nori apie nieką — Ir niekam niekur neužklius.

— Ar tavo žmona vis taip pat graži, kaip prieš dešimt metų? — O taip pat, tik gražiai būti ilgiau užtrunka.

Poilsio laikas yra ne tada, kai išsini į pensiją, bet kiekvieną vakarą, kada vaikai nueina gulti.

— Sėkėjui mažiausia reikia smegenų, nes jis duoną pelno kojomis.

— Mes turim du automobilius, — sako vyras žmonai, — dvi televizijas, du tualetus, tai kodėl mes negalime turėti dviejų nuomonių?

— Vyras, kuris kiekvieno mėnesio pirmą atiduoda žmonai savo algą, niekada nepateks į bėlą tol, kol paaiškės, kad jis gauna atlyginimą du kartus per mėnesį.

— Sovietai nemoka Jungtinės Tautos mokesčių todėl, kad jie nėra atsakingi už kvailus Chruščiovo darbus.

— Moterys, užpildydamos bet kurią anketą, kur pažymėta "amžius" — atsako nesvyruodamos — "atominis".

— Jeigu jos lūpos yra kaip ugnis, ir ji dreba, kai tu ją apkabini, tai galimas daiktas, kad ji serga maliarija.

— Vyro ir mergaitės periodas yra trumpas laikotarpis tarp pieštuko ir šluotkočio.

— Jeigu mergaitė gudri, ji neturi turėti smegenų.

— Viena priežastis, kodėl mes tuurime mylėti priešus, yra ta, kad jie nieko iš mūsų nesiskolina.

Švaros pamoka

VAGYS IR REALYBĖ

Susijaudinusi ponis telefonuoja policijai: "Vagys išplėšė iš mano mašinos vairą, stabdžių, sankabos ir gazo pedalus ir visus instrumentus, kurie būtini vairuotojui".

Policija jau rengėsi vykti į nurodytą vietą, kai telefonas vėl suskambo. Pasigirsta toji pati ponis: "Atsiprašau, kad dar kartą trukdau. Viskas tvarkingai. Mat, buvau įsėdusi į užpakalinę sėdynę".